

HRVATSKI VOJNIK



Broj 73. Godina III. 17. veljače 2006.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,30•USA 2,00•CHF 3,50•SIT 430,00•SEK 17,00•NOK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30



PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X

9 771330 500003

Ispraćaj VII. hrvatskog kontingenta u misiju ISAF



WASHINGTON

Iscrta obiljetnica

Gornja fotografija prikazuje pripadnike Helikopterskog mornaričkog udarnog odreda 41 (HSM-41), koji upravljaju helikopterima tipa Seahawk u toj postrojbi američke mornarice. Vojnici gore formiraju kraticu imena svoje postrojbe, a dolje brojku 130 000. Naime, postrojba je obilježila 130 000 sati letova klase A. Riječ je o letovima koji se poduzimaju u slučaju teže nesreće, čija moguća materijalna šteta iznosi milijun dolara ili više, ili vrlo ozbiljne ljudske ozljede ili bolesti.

MONROVIA

Nigerijac kao liberijski načelnik

Predsjednica Liberije Ellen Johnson Sirleaf, koja je i vrhovna zapovjednica vojske, imenovala je novog načelnika glavnog stožera - generala armije Luku Yusufa. Zanimljivo je da je Yusuf inače Nigerijac, a posuđen je posredovanjem nigerijskog predsjednika Oleseguna Obasanjo. Prema riječima predsjednice u njezinoj zemlji opustošenoj građanskim ratom nema kapaciteta za razvoj svojih oružanih snaga, stoga je u pomoć pozvan "sposoban i vjerodostojan časnik". Obnovu liberijske vojske svojim sredstvima podržavaju i Amerikanci.

LONDON

Zaštita graditelja zračne baze

Stotinu i pedeset pripadnika specijalnih postrojbi britanskih Kraljevskih marinaca 14. su veljače napustili domovinu kako bi dali podršku i zaštitu inženjerijskom osoblju koje gradi zračnu bazu u Helmandu, Afganistan. Ti vojnici, inače pripadnici 42. specijalne, bit će dio skupine od 850 ljudi koju čine još inženjeri iz 39. regimente, Kraljevski inženjeri, te pripadnici kopnene vojske i RAF-a, svi skupa podržani s tri helikoptera tipa CH-47 Chinook i njihovom posadom. Baza koja se gradi postat će privremeni dom 16. zračno-jurišne brigade.



SEUL

Hines Ward i novačenje u Koreji

Južnokorejska vlada prošlog je tjedna objavila da će mladići koji su rođeni iz veza roditelja miješanih rasa nakon 1986. godine ubuduće moći služiti redoviti vojni rok. Dok novi zakon nije donesen, na snazi je bio onaj koji je propisivao da vojsku ne mogu služiti mladići na kojima se "jasno vidi da im je podrijetlo rasno pomiješano". Inače, svi sposobni korejski mladići moraju služiti vojni rok od 24 do 28 mjeseci.

Kako navodi list Korea Times, zakon je donesen na krilima popularnosti igrača američkog footballa Hinea Warda, člana Pittsburgh Steelersa, koji je nedavno proglašen najboljim igračem finala američke profesionalne lige (Super Bowl). Ward, inače potomak oca bivšeg vojnika afroameričkog podrijetla, i majke Korejke, vrlo je popularan i u Koreji.



ATENA

**Problemi s mlijekom**

Grčka vojska je otpisala 97 tona mlijeka koje je trebalo biti raspodijeljeno postrojbama, nakon što je ustanovljeno da se pretvorilo u masne grudice. Nejestivost mlijeka objavio je inspekcijski tim koji ga je kemijski analizirao. Mlijeko, uvezeno iz Litve, bilo je u jednom skladištu, a kao konačni rok trajanja bio je označen kraj 2006. godine.

NAIROBI

Britanci na afričkim vježbama

Kenija i Ujedinjeno Kraljevstvo obnovili su sporazum koji dopušta britanskim vojnicima da provode vježbe na poligonima u toj afričkoj državi. Svojim potpisima u Nairobi potvrdili su ga britanski ministar oružanih snaga Adam Ingram i kenijski ministar obrane Njenga Karume. Britanac je tom prigodom posjetio svoje zemljake koji su vježbali u području Samburu, a njegove riječi o uvježbavanju u Keniji bile su izrazito pozitivne, s tim da od toga koristi imaju i Britanci i njihovi domaćini. Sporazum o uvježbavanju postoji već 40 godina.



Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@mohr.hr)Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@mohr.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlak, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@mohr.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**AKD** Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>E-mail: hrvojnik@mohr.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2006.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Ispraćaj VII. hrvatskog
kontingenta u misiji ISAF
u Afganistan u vojarni
"Croatia"**

"Danas, deset godina nakon rata, Hrvatska više nije u ulozi konzumenta tude pomoći, već ju i sama pruža gdje se za to počake potreba. U tome iskazujete zavidne rezultate... ", istaknuo je predsjednik Mesić

Strana 4**Novinari Hrvatskog vojnika na promocijama projekta "Kadet"**

Promocije su odgovarajući prvi korak prema željenom cilju - stimuliranju mladih ljudi da pristupe projektu "Kadet" i jednoga dana postanu časnici kojima će se ponositi Hrvatska vojska...

**Strana 6****Oružje "zone sumraka"**

Razvijen je cijeli niz ubojnih sredstava kojima se koristi u "zoni sumraka" - od specijalnih igala, noževa, maskiranog oružja, preko raznih bacača svih vrsta projektila posebne namjene i nečujnog oružja, do nosača visoko virulentnih mikroorganizama, prilagođenih potrebama biološkog ratovanja

Strana 21**Posljednji kralj hrvatskoga roda**

Prešavši Savu i Kupu, Koloman se uskoro uvjeroj da o njegovu kraljevanju nemaju svi Hrvati jednako mišljenje: na Gvozdu mu se suprotstavio kralj Petar Svačić, a Hrvati su se našli na dvije strane...

**Strana 24**

Naslovnicu snimio Davor KIRIN



Ispraćaj VII. hrvatskog kontingenta u misiju ISAF u Afganistan u vojarni "Croatia"

Na ponos svojih oružanih snaga i svoje domovine

"Danas, deset godina nakon rata, Hrvatska više nije u ulozi konzumenta tuđe pomoći, već ju i sama pruža gdje se za to pokaže potreba. U tome iskazujete zavidne rezultate, podupirući naše težnje pridruženju Europskoj uniji i NATO savezu", istaknuo je predsjednik Mesić na ispraćaju VII. kontingenta, te je dodao kako je siguran da će i oni nastaviti dobru tradiciju uspješnosti sudjelovanja naših pripadnika u misiji ISAF

Andreja DEČAK, snimio Davor KIRIN

Ujutarnjim satima 14. veljače upriličen je u vojarni "Croatia" posjet predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića u prigodi ispraćaja VII. kontingenta za misiju u Afganistanu. Posjet je počeo dolaskom visokih uzvanika, među kojima su u sastavu izaslanstva MORH-a i OS RH bili: ministar obrane Berislav Rončević, načelnik GSOS-a RH general zbora Josip Lucić, glavni inspektor obrane general bojnik Mate Obradović, pomoćnik ministra za ljudske resurse Željko Goršić, pomoćnik ministra za obrambenu politiku Igor Pokaz, ravnatelj Vojne sigurnosne agencije general bojnik Gordan Čačić, zamjenik zapovjednika HKoV-a general pukovnik Mladen Kruljac, zapovjednik Zapovjedništva za logistiku brigadir Pavao Krpan, te ostali visoki dužnosnici. Uz Predsjednika Republike ispraćaju su

nazočili i predstojnik Ureda Predsjednika RH Boris Šprem, savjetnik Predsjednika RH za obranu prof. dr. sc. Vlatko Cvrtila, savjetnik Predsjednika za pitanja političkog sustava prof. dr. sc. Siniša Tatalović, pročelnik Vojnog kabineta Predsjednika general bojnik Krešimir Kašpar i pobočnik Predsjednika pukovnik Vlado Čulina.

Nakon dolaska predsjednika Mesića u vojarnu predan je prijavak i obavljen pregled počasne bojne VP-a. Nakon toga uslijedila je smotra pripadnika VII. hrvatskog kontingenata misije u Afganistanu, a prijavak je Predsjedniku podnio zapovjednik kontingenta pukovnik Zlatko Herceg. Predsjednik je razgledao opremu i sredstva na strojilištu i pritom se upoznao s opremom kojom se naši pripadnici koriste u misijama i koja, prema riječima ministra obrane i na-

čelnika GSOS-a, u potpunosti zadovoljava standarde NATO-a.

Iznimna uspješnost i profesionalnost

Susret Predsjednika i visokih vojnih dužnosnika s pripadnicima koji odlaze u misiju upriličen je u dvorani za sastanke. VII. kontingentu prvi se obratio zapovjednik Uprave vojne policije brigadir Ivan Jurić. Napominjući kako je nakon tri godine sudjelovanja u misijama Hrvatska vojska iskazala spremnost i obučenost za provedbu zadataka, brigadir Jurić je istaknuo kako je kontingent u cijelosti pripravan za odlazak u ovu zahtjevnu misiju. "Među 60 pripadnika kontingenta, važno je spomenuti dvanaestoricu koji već imaju iskustva u misijama. Također, ovdje se nalaze i pripadnici medicinskog tima, nacionalne obavještajne skupine, te logistike. Tom strukturon, te uz pomoć stožernih časnika koji sudjeluju u

misiji, u potpunosti možemo ispuniti svoje zadaće”, istaknuo je Jurić. Čestitavši 7. kontingentu na pripremljenosti, načenik Uprave VP-a predao je riječ načelniku GSOS-a RH. General zbora Josip Lucić osvrnuo se na ne tako davnju prošlost Hrvatske, u kojoj je ona bila korisnica pripadnika mirovnih misija, da bi u današnje vrijeme predstavljala državu s organiziranom vojnom strukturu čiji pripadnici odlaze u misije. “U šest rotacija Hrvatska se vojska pokazala iznimno uspješnom i profesionalnom. Siguran sam da će i vi, pripadnici VII. kontingenta, nastaviti takvu tradiciju i da ćete časno predstavljati naše oružane snage i našu domovinu u mirovnoj misiji ISAF u Afganistanu”, zaključio je načelnik Glavnog stožera. Ministar obrane Berislav Rončević u svom je obraćaju istaknuo kako su pripadnici kontingenta profesionalni vojnici, koji su za ovu vrstu zadatka odabrani na osnovi svojih kvaliteta.

No, istaknuo je i kako treba imati na umu da oni nisu virtualni ljudi, a time niti izuzeti od pogrešaka. “U kontekstu toga, mi čvrsto stojimo iza ovih programa. Opskrbili smo ljudе najboljom opremom, ravnom NATO standardima”, istaknuo je ministar dodavši kako će od proljeća naš kontingenat biti proširen satnjom sa specifičnim zadaćama. “Gospodo vojnici, budite u Afganistanu na ponos svojih oružanih snaga i svoje domovine!”, zaključio je Rončević.

Naposljetku se pripadnicima obratio predsjednik Republike Hrvatske i vr-

hovni zapovjednik oružanih snaga Stjepan Mesić. Sagledavši povijest sudjelovanja naših pripadnika u mirovnim misijama, predsjednik je istaknuo kako su izvješćа o tome uvijek bila bespriječna i prepuna dobroih rezultata. “Moramo znati kako imamo tradiciju pobjedničke vojske. U nedavnom ratu na našim prostorima pokazali smo da se znamo nositi s teškim situacijama i braniti svoju zemlju. Ali, isto tako moramo znati da naš Domovinski rat nije bio isključivo u našim okvirima, već je zaustavio mogućnost rata u Europi, odnosno sve one koji su



mislili na račun našeg teritorija širiti svoje granice. Danas, deset godina nakon rata, Hrvatska više nije u ulozi konzumenta tude pomoći, već ju i sama pruža gdje se pokaže potreba. U tome iskazuјete zavidne rezultate, podupirući naše težnje pridruženja Evropskoj uniji i NATO savezu”, istaknuo je Predsjednik. Najavivši mogućnost svog dolaska u Afganistan tijekom šestomjesečnog boravka VII. kontingenta, predsjednik Mesić je na-



pomenuo kako je siguran da će i ovaj kontingenat nastaviti dobru tradiciju uspješnosti sudjelovanja naših pripadnika u misiji ISAF-a. “Čestitam vam na uloženom trudu i zalaganju, kao i vašim obučavateljima. Želim vam mnogo uspjeha u radu i vjerujem da ćemo se vidjeti, kako u Afganistanu, tako i nakon povratka

u domovinu”, zaključio je Predsjednik.

Nakon održanih prigodnihgovora, uslijedili su neformalni razgovori Predsjednika s pripadnicima hrvatskog kontingenta, čime je posjet pri- veden kraju. Uz izraženu sigurnost vodećih struktura države i vojske, nije ostalo mesta sumnji u uspješnost još jedne rotacije naših snaga u mirovnoj misiji, kao ni u to da će i VII. hrvatski kontingenat uspješno obaviti sve postavljene mu zadaće. ■

Pripadnici VII. kontingenta s predsjednikom Mesićem, ministrom Rončevićem i načelnikom GS-a generalom zbora Lucićem



Novinari Hrvatskog vojnika na promocijama projekta "Kadet"

Prvi korak prema Kninskoj tvrđavi

Promocije su odgovarajući prvi korak prema željenom cilju - stimuliranju mladih ljudi da pristupe projektu "Kadet" i jednoga dana postanu časnici kojima će se ponositi Hrvatska vojska...

Milenka PERVAN STIPIĆ, Domagoj VLAHOVIĆ

Promidžba projekta "Kadet - 06." radi upisa 4. naraštaja studenata-kadeta trajala je od 15. siječnja do 15. veljače.

Osim objave natječaja u elektroničkim i tiskanim medijima, najintenzivniju promidžbu činili su timovi časnika iz HV-a koji su obilazili srednje škole u cijeloj državi radi informiranja i upoznavanja

maturanata s mogućnošću nastavka školovanja na fakultetima Sveučilišta u Zagrebu i Splitu uz potporu MORH-a.

S namjerom da na licu mesta vidimo kako ide promidžba projekta "Kadet - 06."

9. veljače uputila se naša novinarska ekipa u Zagreb i Osijek. U Osijeku smo posjetili Elektrotehničku i prometnu školu te Ekonomsku i upravnu školu, a u Zagrebu VII. gimnaziju. U 3. korpusu u Osijeku dočekala su nas dvojica časnika, bojnik Krešimir Perković i satnik Branko Tičac, jedan od četiri tima koji predstavljaju projekt "Kadet" u 40 srednjih škola s područja 6 županija koje pokriva 3. korpus. Bojnik Perković i satnik Tičac naizmjence drže predavanja u 16 srednjih škola s područja Osječko-baranjske županije.

U međusmjeni, od 13 do 14 sati, u velikom kabinetu Elektrotehničke i prometne škole naša ekipa predavača pred stotinjak zmatiželjnih učenika održala je predavanje popraćeno

kratkim dokumentarnim filmom o vojnoj obuci, koji su snimali kadeti naraštaja koji su trenutačno na školovanju. Je li zbog vojničke odore ili zbog grude koju je izlagao satnik Tičac, u učionici je vladala savršena tisina. Inače, i prije početka izlaganja nigdje one ubočajene jurnjave i nigravanja pri zauzimanju najboljih

bili izrazito ozbiljni, kao da se nalaze pred strašnim ispitom za koji su se dugo spremali. Nakon izlaganja satnika Tičca, slijedila su pitanja. Jedan je maturant pitao koliko mu je dana još ostalo da se prijavi u ured za obranu. Drugi je učenik pitao koliko eura dođe jedna od tri godine studiranja da bi se, prema Bolonjskoj deklaraciji, steklo zvanje prvostupnika. Učenicima se posebice svidio amaterski film o vojnoj obuci kada, pogotovo onaj koji se odnosi na zrakoplovstvo, gdje je kamerom zabilježen skok s padobranom i doskok na obilježeno tlo. (Op.

Mali je nedostatak filma što je dio koji prikazuje mornaricu dan u fotografijama, a ne kao film). U nekim školama učenici su bili oduševljeni, doz-

najemo usput, jer su u tom dijelu spota prepoznali svoj krajolik, Čepin pokraj Osijeka.

Nakon izlaganja razgovarali smo s nekim maturantima. Renata Bukek iz Strojarsko-tehničke škole nije stigla na jutrošnje predavanje u svoju školu, pa je stoga jurila da ne propusti i ovo. Kaže da joj se sviđa kako je cijeli projekt osmišljen, kako je spot o kadetima izvrstan, te da će se, ako joj dopuste roditelji, svakako prijaviti u Ured za obranu. Renata bi željela upisati Filozofski fakultet u Zagrebu ili Splitu, svejedno.

Nedugo nakon ove promocije upu-



mesta za sjedenje. Stega je bila vojnička. Negdje oko 70-ak mladića i 10-ak djevojaka pozorno je pratilo satnika koji im je izlagao kako od kandidata postati kadet, pa onda časnik HV-a.

Kao na ispitu

Tek tijekom prikazivanja promidžbenog filma o vojnoj obuci kadeta, u kojem je glazbena podloga miks nekoliko domoljubnih uspješnica, atmosfera u učionici postala je mnogo opuštenija. Čulo se lagano udaranje nogama o pod, a nekolicina učenika čak je i pjevala. No, i dalje su svi

Tijekom prikazivanja filma o vojnoj obuci vladala je savršena tišina



ili smo se u Ekonomsko - upravnu školu. Tamo nas je dočekao manji broj učenika. Razlog tome bio je u činjenici, rekli su nam naši sugovornici, što su učenici iz te škole doznali kako u programu "Kadet" nije predviđen fakultet ekonomskog i pravnog smjera.

Prije no su došli učenici ušli smo u matematički kabinet Ekonomsko-upravne škole čija unutrašnja arhitektura podsjeća na samostansku klauzuru. Tako je bilo i u kabinetu gdje je mrtvu tišinu unutar masivnih zidova razbijao tek glas našeg časnika koji je već treći put toga dana izlagao projekt "Kadet". U prvi trenutak učinilo nam se da ga učenici samo gledaju a u mislima su negdje daleko. Nakon satnikova izlaganja nastao je tajac, a onda nakon minuti-dvije zaredala su brojna pitanja o programu "Kadet - 06." Imali smo dojam kako će mnogima od tih učenika taj jedan "vojni sat" biti pretežnica u životu. Daniel, Mirta, Vlatka, Danijel, Dejan, Dragan, Goran, Duje, Tomislav samo su nekolicina maturanta koji će se prijaviti na natječaj "Kadet." Danijel i Goran govore da žele biti vojni piloti. Dunja razmišlja o vojnoj karijeri još od osmog razreda. Goran, Dejan i Duje htjeli bi u mornaricu. Tomislav ponosno kaže kako mnogo zna o vojsci jer kupuje časopis Hrvatski vojnik svaki mjesec. Malo se zbumio kada je doznao da već duže vrijeme časopis izlazi tjedno. "U promidžbu projekta "Kadet" na ovom prostoru išli smo ciljanim putem", kazao nam je bojnik Perković te dodao kako

su prije obilaska srednjih škola projekt promovirali preko lokalnih elektroničkih i tiskanih medija. Stoga se nuda da će i ove godine, kao i prošle, promidžba projekta biti uspješna, jer se na školovanje 3. naraštaja kadeta samo iz Osječko-baranjske županije prijavilo

60-ak kandidata, a u programu "Kadet" bilo je mjesta za samo 70 kandidata iz cijele države.

Motivi zagrebačkih (kao i splitskih) srednjoškolaca zainteresiranih za projekt "Kadet" su u prosjeku drugčiji od onih iz ostalih dijelova Hrvatske. Nai-

Podršku prezentaciji daju i aktualni kadeti



snimio Tomislav BRANDT

me, na njih jedan vrlo snažan element projekta "Kadet" ne djeluje jako: riječ je o besplatnom smještaju i hrani tijekom studiranja, jer to već imaju kod svojih roditelja. Stoga, kako nam je rekao poručnik Pandža, voditelj jednog od dva zagrebačka promidžbena tima, zainteresirani mladi Zagrepčani su stvarno "zainteresirani za vojsku i vojni način života". Prezentacija u VII. gimnaziji u Zagrebu bila je jednako zanimljiva kao i osječka.

Općem dojmu pridonijele su i dvije kadetkinje koje su davale podršku poručnikovo prezentaciji, i njih su učenici mogli štošta pitati, ali to nisu u dovoljnoj mjeri iskoristili. Šteta, jer jedna od kadetkinja nekoć je bila njihova školska kolegica u Križanićevu, sigurno je mogla "iz prve ruke" ispričati kakav je život kadeta HV-a.

Pozitivan dojam o prezentaciji

Na ovoj prezentaciji čuli smo jedno učeničko pitanje koje kandidira za "najoriginalnije", a glasilo je "mogu li postati kadet ako nisam prošao na novičkoj komisiji"? Hm, teško je postati časnik ako ne možete biti niti ročnik. Bilo je i drugih zanimljivih pitanja, poput "zašto se dečki moraju šišati, a cure ne?"... Ipak, budući da je riječ o mladim Zagrepčanima, najčešća se pitanja i inače svode na egzistencijalna pitanja hrvatskih časnika, a ne na kadetski život. Dakle, kolika je časnička plaća, dodjeljuje li

MORH stanove... Poručnik Pandža nam je poslije rekao da vrlo brzo može primijetiti tko je od maturanata stvarno zainteresiran. Naime, uvijek dvoje-troje u masi njih postavlja 80% pitanja. Oni su i stvarno zainteresirani, i među njima su najvjerojatnije oni koji će možda uskoro položiti kadetsku prisegu na Kninskoj tvrđavi. Da zaključimo, dojam o prezentacijama je vrlo pozitivan, a vjerujemo da ga dijeli i zainteresirani maturanti. Najvažnije je da su one odgovarajući prvi korak prema željenom cilju: stimuliranju mladih ljudi da pristupe projektu "Kadet" i jednoga dana postanu časnici kojima će se ponositi Hrvatska vojska. ■

Vrlo brzo može se primijetiti tko je od maturanata stvarno zainteresiran



snimio Tomislav BRANDT

TRAGOM VAŠIH PITANJA

Zašto je zaustavljena isplata prekovremenih radnih sati službenicima i namještenicima Ministarstva obrane? Nije li to protivno Kolektivnom ugovoru koji je na državnoj razini potpisao i MORH?

Pravo na uvećanje osnovne plaće za prekovremeni rad državnim službenicima i namještenicima propisano je člankom 39. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ("NN" br. 92/04, 141/04 i 150/04).

Člankom 41. stavcima 1. i 2. Zakona o radu ("NN" br. 137/04 - u daljem tekstu Zakon) radi sprječavanja zloporabe prekovremenog rada propisana su i određena ograničenja o kojima poslodavac mora voditi računa budući da prekovremeni rad duži od propisanog može negativno utjecati na zdravlje radnika i njegovu radnu sposobnost.

Stavkom 1. istog članka Zakona propisano je da prekovremeni rad može trajati najviše 10 sati tjedno.

Stavkom 2. su propisana određena ograničenja s obzirom na kontinuitet obavljanja prekovremenog rada. Ako prekovremeni rad određenog radnika traje duže od četiri tjedna neprekidno ili više od dvanaest tjedana tijekom kalendarske godine, odnosno ako prekovremeni rad svih radnika određenog poslodavca prelazi 10 posto ukupnog radnog vremena u određenom mjesecu, o prekovremenom radu mora se obavijestiti inspektor rada.

Slijedom navedenoga, isplata prekovremenog rada državnim službenicima i namještenicima u Ministarstvu obrane nije obustavljena, već je dopisom Uprave za finansije i proračun, klasa: 120-01/05-01/1, ur. broj: 512M4-05-198 od 21. studenoga 2005. svim ustrojbenim jedinicama MO i OSRH ukazano na navedene zakonske odredbe i dostavljen pregled dotad ostvarenih sati prekovremenog rada radi uskladeњa s propisanim ograničenjima, uz napomenu da se u slučaju prekoračenja spomenutih ograničenja mora obavijestiti inspektor rada.

pukovnik Vlado KOLINGER

Svoje upite možete slati na
e-mail: hrvojnik@mohr.hr ili na
fax: 01/ 4551- 852

Kinoprezeskija u Domu HV-a

Služba za odnose s javnošću i informiranje organizira projekciju filma za odrasle **KRONIKA IZ NARNIJE**. Pustolovni spektakl možete pogledati u Domu HV-a Zvonimir, Stančićeva 4, 21. veljače s početkom u 19 sati, a besplatne ulaznice mogu se podići u tjednu uoči projekcije, isključivo od 12 do 14 sati u Odjelu kulture, Stančićeva 6, soba 118/I, tel: 67-363, fax: 68-935.

Ministar Rončević primio predstavnike Hrvatske gorske službe spašavanja

Predstavnici Hrvatske gorske službe spašavanja 13. veljače sastali su se s ministrom obrane Berislavom Rončevićem, državnim tajnikom Matom Rabotegom, načelnikom Glavnog stožera OSRH generalom zbora Josipom Lucićem te zapovjednikom HRZ-a i PZO-a general bojnikom Viktorom Koprivnjakom.

Tom su prigodom u znak zahvalnosti za suradnju MO-a i OS-a s Gorskom službom spašavanja uručili srebrne plakete ministru obrane Rončeviću i general bojniku Koprivnjaku. Ministar Rončević zahvalio je na uspješnoj dugogodišnjoj suradnji koja je počela još 1993. godine u jeku ratnih zbivanja u RH, a koja je tražila drukčiji oblik spašavanja od ovog s kakvim se danas srećemo. "Kako se turizam u Hrvatskoj širi i prema unutrašnjosti, pojavili su se i novi oblici kriznih situacija na koje moramo biti spremni", kazao je ovom prigodom ministar Rončević, "a OSRH su zračna potpora za bržu reakciju u kriznim situacijama na nepristupačnom terenu." Na sastanku s predstavnicima HGSS-a, na kojem su bili i novinari iz drugih redakcija, ministar Rončević je kazao kako će ove godine biti donesen plan obrane u kojem će biti regulirana



civilno - vojna suradnja, pa time, između ostalog, i koordinacija MORH-a i Hrvatske gorske službe spašavanja. Time bi se uređilo i pitanje upućivanja zahtjeva za ustupanje helikoptera te opravdanosti određene aktivnosti, rekao je također ministar Rončević. "Uz preporuku struke, a u sklopu kliničkog duga, zatražit ćemo određenu kvalitetu i razinu opremljenosti letjelica", kazao je ministar te zaključio kako bi se time zadovoljile i potrebe HGSS-a, što bi rezultiralo učinkovitim odgovorom na krizne situacije.

Cetveročlani tim HGSS-a (Vinko Prizmić, Stipe Božić, Srđan Krsalović i Darčko Bevljak) tom prigodom su za predstavnike MORH-a i novinare prikazali dokumentarni film o zajedničkim akcijama Hrvatske gorske službe spašavanja i HRZ-a u spašavanju unesrećenih u posljednjih sedam godina.

M. PERVAN STIPIĆ

Odnosi s javnošću na britanski način

U sklopu međunarodne bilateralne suradnje hrvatsko izaslanstvo, u čijem su sastavu bile predstavnice odnosa s javnošću MORH-a i MVPEI-a, posjetilo je britanska ministarstva obrane i vanjskih poslova.

Tijekom trodnevnog boravka u Londonu tročlano izaslanstvo predvođeno načelnicom MORH-ove Službe za odnose s javnošću i informiranje Marijanom Klanac susrelo se sa čelnicima i nekoliko predstavnika srodnih službi u britanskim ministarstvima, koji su ih upoznali s radom svojih odnosa s javnošću. U sklopu posjeta organiziran je i obilazak središta britanskog ministarstva obrane u kojem se njihovi časnici obučavaju i uvježbavaju za odnose s javnošću putem medija. Iako u relativno kratkom vremenskom roku, zahvaljujući susretljivosti britanskih kolega, hrvatsko je izaslanstvo imalo prigodu steći uvid u rad njihovih službi za odnose s javnošću i informiranje u ministarstvima obrane i vanjskih poslova, a otvoreni za sva pitanja britanski su domaćini izrazili spremnost i za konkretnjom suradnjom s Hrvatskom u tom području.

M. ALVIR

Hrvatski vojni policajci instruktori u operaciji Midas training

Krenuo je još jedan ciklus obuke lokalne policije pod nazivom "Midas training" u kojoj sudjeju i pripadnici 6. hrvatskog kontingenta. Glavni nositelj, provoditelj i koordinator obuke je multinacionalna satnija vojne policije...

Iz Afganistana Tomislav KASUMOVIĆ

Cilj operacije "Midas training" je uvježbavanje lokalne policije u provedbi što kvalitetnije kontrole i sprečavanja unošenja oružja i eksplozivnih sredstava u grad Kabul postavljanjem iznenadnih združenih mobilnih kontrolnih točaka prometa, tzv. *vehicle check point* na prometnicama koje vode prema gradu.

Nedostatak standardizacije postupaka

Ideja o provedbi obuke krenula je na inicijativu kabulske multinacionalne brigade (KMNB-a) koja je u ovoj operaciji i glavni nositelj provedbe zadaće. Prilikom suradnje sa KCP-om (Kabul City Police) bio je uočljiv nedostatak standardizacije postupaka radi povećanja učinkovitosti na takvim VCP-ima koje se provode u suradnji sa svim borbenim grupama KMNB-a (eng. Battle Group), ovisno o području odgovornosti borbene grupe nad pojedinim dijelovima grada. S obzirom na to da multinacionalna satnija vojne policije, tzv. MN MP COY, u navedenoj operaciji ima stalnu zadaću potpore provedbe združenih kontrolnih prometnih točaka, kabulska multinacionalna brigada odučila je provesti dodatnu operaciju koja za cilj ima osiguranje uspješnosti OP "Midas Touch" kroz provedbu obuke lokalne gradske policije, KCP-a, iz područja „Združeni mobilni VCP“ u svim policijskim distriktilima grada Kabula.

Glavni nositelj, provoditelj i koordinator obuke je multinacionalna satnija vojne policije dok u provedbi obuke sudjeluju još i *German Police Project*, te sve borbene grupe kabulske multinacionalne brigade.

German Police Project je projekt njemačke vlade kojim se već tri godine nastoji pomoći u osposobljava-

nju i profesionalizaciji kabulske civilne policije uz pomoć predavača na kabulskoj policijskoj akademiji te policijskim mentorima u svim policijskim distriktilima i strukturama kabulske gradske policije (mentor su i u svim provincialnim rekonstrukcijskim timovima, tzv. PRT-ima). Njihova je zadaća u ovoj operaciji koordinacija između provoditelja obuke i načelnika svakog policijskog distrikta radi pravodobne pripreme obuke te provedba teorijskog dijela iz osnovnih načela po-

svakog policijskog distrikta, koja je uključivala sljedeće: prvi dan obuke sadržavao je načela policijskog postupanja, pretrage osoba i vozila te tehnika vezivanja. Tijekom drugog dana provodila se mobilna kontrolna točka

Nadnarednik Glavaš s mađarskom borbenom grupom na obuci



licijskog postupanja, koja traje jedan sat. Zadaća borbenih grupa kabulske multinacionalne brigade u operaciji je provesti dvosatnu obuku iz združenih ophodnji te provedba operativnog VCP-a zadnjeg dana obuke, s tim da oni biraju mjesto provedbe, osiguravaju područje te provode združeni mobilni VCP sukladno operaciji "Midas Touch", uz nadzor rada kabulske gradske policije koji provode instruktori multinacionalne satnije vojne policije.

Obuka je provedena u skladu s dogovorom o trodnevnoj obuci unutar

prometa (teorijski i praktično) i združene ophodnje koje su provodili pripadnici mađarske borbene grupe. Na kraju, treći dan se provodila operativna združena mobilna kontrolna točka prometa borbene grupe i kabulske civilne policije uz stalni nadzor instruktorskog tima vojne policije. Multinacionalna satnija vojne policije za potrebe provedbe ove operacije organizirala je dva mobilna tima instruktora, i to jedan njemački tim sastavljen od četiri instruktora vojne policije i drugi tim sastavljen od miješanog hrvatsko-talijanskog tima s tri hrvatska instruktora, pripadnika vojne policije i dva talijanska. S hrvatske strane u obuci su kao instruktori angažirani nadnarednik Dubravko Glavaš, koji je ujedno i vođa tima, te razvodnici Siniša Ivoš i Marijo Šijak. ■

Poonch - gradić na crti razdvajanja

Ovo područje, iako na samoj crti razdvajanja, ipak je različito od mesta koja su smještena samo nekoliko kilometara dalje, ali na pakistanskoj strani. Ovdje možete vidjeti pravi suživot hindusa i muslimana, iako su i jedni i drugi i te kako prepoznatljivi, te žive različitim životima, vođeni svojim religijskim uvjerenjima i životnim načelima

Iz Indije Zlatko SUDIĆ



U području odgovornosti misije situacija je mirna i stabilna. Sve u svemu informacije koje stižu s terena i odnose se na pripadnike naše misije, njihov posao i stupanj sigurnosti, ne izgledaju tako loše. Sve je lako ako izuzmemmo neke događaje kojima zbog veličine područja na kojem se misija rasprostire možda ne svjedočimo izravno, no svakodnevno smo svjedoci informacija o aktivnostima militanata koji uzrokuju velike probleme na indijskoj strani. Gotovo svakodnevno čitamo o tome da je ubijeno od dva do pet ljudi i nekoliko je ranjenih, bilo civila, militanta ili onih koji nose bilo koju vrstu odore. Poznata je činjenica da se glavne ceste i okolina provjeravaju svakodnevno velikim brojem snaga, ali ipak se sve to događa bez obzira na to koliko napora je uloženo u siguran i miran život. Mo-

ram reći da je to pogled iz Pooncha, gradića na indijskoj strani crte razdvajanja, mjestu koje je tek nekoliko kilometara udaljeno od nje, a koja se



U Poonchu s lokalnim stanovništvom

vidi i iz same postaje. Meni je ovo područje poznato jer sam više od dva mjeseca proveo na suprotnoj strani, točnije u području Rawalakota. Postaja je udaljena samo nekoliko kilometara od crte razdvajanja, pristup cestama je izvrstan, ali ipak nam nije dopušteno na njući, jer oni koji su na ovoj strani zaduženi za našu sigurnost, ne mogu nam je jamčiti. Stoga se veći dio posla odnosi na kretanje glavnim i, kako kaže domaćin, sigurnim cestama, te na prenošenje poruka mobilnih timova s područja misije ka zapovjedništvu, takozvani *relay*. Istinu govorеći nije nam draga kada idemo u ophodnju, ali danas je dan kada je nema, a posao je osim onog administrativnog, čisti *relay*, tako da možemo odahnuti i uživati u postaji.



Vesenu Davi - majka svih Hindusa i boginja bogatstva

Improvizirani hindu hram u local staffu

Ovo područje, iako na samoj crti razdvajanja, ipak je različito od mesta koja su smještena samo nekoliko kilometara dalje, ali na pakistanskoj strani. Ovdje možete vidjeti pravi suživot hindusa i muslimana, iako su i jedni i drugi i te kako prepoznatljivi, te žive različitim životima, vođeni svojim religijskim uvjerenjima i životnim načelima. Postaja se u mnogočemu razlikuje od one na drugoj strani, jer se ovdje u prostorijama *local staffa* nalazi pravi mali, istina improvizirani hindu hram, smješten u kutu njihovog dnevnog boravka, a koji možete naslutiti i ako ga ne

vidite, i to po mirisu štapića koji se pale u vrijeme molitvi, a tinjaju i raznose razne mirise cijeli dan. Za mene je sve to novo i čudno, iako mi oni pokušavaju objasniti o čemu se radi. Mendeep Singh, naš kuhanar sa na hindu način zamotanom glavom, te Mohan Nal, šef vozača, uvode me u svoj svijet te mi pokušavaju objasniti svoj način shvaćanja svega ovoga te govore koliko im sve ovo znači. Na moje iznenadenje s nama je i *helper* koji je musliman. Ovdje također možete vidjeti cijelu zbirku slika i kipića hindu bogova, počevši od Shive, vrhovnog božanstva, koja je na slici s mužem Paroutyem i sinom Gneshom, učitelj Lakush s učenicima Ramsanom i Launkusom. Jako je zanimljiva i skulptura Anumanji Rama (pola čovjeka, pola majmuna), koji na dlani desne ruke ima oslikano sunce, a koji slovi za boga svjetlosti. Ipak meni najimpresivnija je slika boginje Vesenu Davi, majke svih hindusa i boginje bogatstva koja neustrašivo jaše na divljem tigru... ■

Korejski medicinski tim

Tim zadužen za zdravstveno stanje pripadnika misije, jest korejska postrojba, odnosno KMU (Korean medical unit). Veći broj pripadnika te postrojbe smješten je u sjedištu misije, ali su i redoviti posjetitelji svih TS-a u pustinji...



Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

akao je svaki promatrač neposredno prije dolaska u misiju morao obaviti detaljne liječničke preglede u svojoj državi, svakog od nas ponovno su pregledali ovlašteni liječnici i medicinsko osoblje u MINURSO-u. Tim zadužen za zdravstveno stanje pripadnika misije, jest korejska postrojba, odnosno KMU (*Korean medical unit*). Veći broj pripadnika te postrojbe sastavljene od liječnika i medicinskih sestara smješten je u sjedištu misije, ali su i redoviti posjetitelji svih TS-a u pustinji. Kako su sve baze izvan Laayounea dosta udaljene, svaka od njih opremljena je medicinskom opremom za pružanje prve pomoći. Naravno, različite zemlje, različiti nazivi lijekova ponekad zbujuju, pa i kada je potrebno naći običnu tabletu za glavobolju to može postati prava noćna mora. Upravo iz tih razloga svakom je promatraču dostupna knjižica s uputama koje tablete uzimati kod kojih bolesti i na kakav način. Obično su tabletice pospremljene u plastične bočice izvan originalnih ambalaža, ali s vidljivim oznakama koje je dovoljno potražiti u priručniku koji objašnjava svrhu lijeka. Timovi koji idu u posjete postajama ili našem uredu, sastoje se obično od jednog liječnika i jedne medicinske sestre. Na terenu ostaju dva dana kako bi se uverili u zdravstveno stanje promatrača, a njihov obilazak planira se u sjedištu misije. Na isti način, ali čini mi se nešto rjeđe, posjećuje se i naš ured. Obično posjet uključuje razgo-

vor s promatračima o mogućim problemima, kao i kratke preglede, ali i redovita cijepljenja koja iz nekog razloga nisu obavljena u matičnoj zemlji ili nakon dolaska u misiju. Prilikom njihovog zadnjeg posjeta, pridružila im se i glavna časnica misije za higijenu FHO.

Nadzor skladišta hrane

Povremene inspekcije nisu ništa čudno uzmemo li u obzir kulturološke razlike s kojima se susrećemo na svakom koraku, kao i različito poimanje

bilo kakva zaraza, FHO (*Force Hygiene Officer*), obavila je fumigaciju, odnosno jedan oblik zaprašivanja prostorija restorana i kuhinje. Rokovi za oticanjanje nedostataka, već iz iskustva znamo, neće biti baš dugi i neće trpjeti odlaganja. Za nas u Tindoufu osobno je važno zdravstveno stanje, jer smo smješteni u drugoj državi, a medicinske ustanove na ovom terenu nekako nam baš i nisu prihvatljiva opcija. Radije, ako već imamo nekakav zdravstveni problem, idemo u Laayoune kod KMU na pregled. Čak nam je osigurana i Zubna ambulanta koja je, moram priznati, impresivno opremljena. Naravno, u slučajevima težih ozljeda, ranjavanja ili sličnih izvanrednih događaja, UN-ovim zrakoplovom ili helikopterom ozlijedeni se prebacuju prvo sa TS-a u Laayoune, a nakon toga, ako je potrebno, i na Kanarske otoke, u Las Palmas, koji su sastavni dio područja misije. Zbog česte izmjene sastava na TS-u, svakih nekoliko mjeseci, pripadnici KMU održavaju i prezentacije o upora-

rijeći "higijena". Nadzor skladišta hrane, za koje sam ja zadužen, dio je inspekcije. No, srećom, nije bilo zamjerk na održavanje i uskladištenje namirnica. Nešto drugačija situacija zatečena je u kuhinji, odnosno našoj blagovaonici, gdje je zaposleno lokalno osoblje koje nam priprema objede. S obzirom na pustinjsko područje u kojem je smješten Tindouf, veliki broj insekata, koje do sada nisam susretao, nije ništa čudno. Kako bi se spriječila lijekova, ponašanju u zimskim, ali i ljetnim uvjetima, kada su temperature iznad onih na koje smo naviknuli. Nakon nekoliko takvih prezentacija, svatko od nas, uz znanje koje je donio sa sobom u misiju, dovoljno je ospozbijen za pružanje prve pomoći unesrećenima. Zbog našeg poštivanja pravila i propisa vezanih za zdravstvenu problematiku, do sada nismo imali ozbiljnijih problema. Neka tako ostane i ubuduće. ■



KMU tim

rijeći "higijena". Nadzor skladišta hrane, za koje sam ja zadužen, dio je inspekcije. No, srećom, nije bilo zamjerk na održavanje i uskladištenje namirnica. Nešto drugačija situacija zatečena je u kuhinji, odnosno našoj blagovaonici, gdje je zaposleno lokalno osoblje koje nam priprema objede. S obzirom na pustinjsko područje u kojem je smješten Tindouf, veliki broj insekata, koje do sada nisam susretao, nije ništa čudno. Kako bi se spriječila

93. ZB Zemunik posjetili studenti zrakoplovstva i strojarstva te članovi maketarskog kluba "Reoplan"

Studentima najzanimljivije zrakoplovno naoružanje

Tijekom posjeta 93. zrakoplovnoj bazi Zemunik studenti nisu krili zadovoljstvo. Obišli su taktičke i tehničke učionice ZIO-a HRZ-a i PZO-a "Rudolf Perešin", a najzanimljivije im je bilo u tehničkoj učionici zrakoplovnog naoružanja

Napisao i snimio Danijel VUKOVIĆ

Studenti zrakoplovstva sa zgrebačkog Fakulteta strojarstva i brodogradnje, studenti Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje iz Splita, te članovi novoosnovanog maketarskog kluba "Reoplan" iz Splita posjetili su 7. veljače 93. zrakoplovnu bazu Zemunik. Među posjetiteljima je bio i velik broj inženjera strojarstva i zrakoplovstva. Nakon svečanog prijema i uobičajenog protokolarnog obraćanja zapovjednika baze, posjetitelji su uz stručno vodstvo krenuli u obilazak taktičkih i tehničkih učionica. Razgledavajući tehničku učionicu radarskih sustava, zrakoplovnih

motora, konstrukcije zrakoplova, zrakoplovnog naoružanja i protuzrakoplovnih sustava, posjetitelji nisu krili zadovoljstvo. Na njihova brojna stručna pitanja nastavnici su spremno i slikovito "servirali" odgovore. Budući da se od navedenih tehničkih cijelina zrakoplovno naoružanje gotovo i ne proučava na spomenutim visokim učilištima, posjetiteljima je upravo u tehničkoj učionici zrakoplovnog naoružanja bilo najzanimljivije. Naime, u sklopu specifičnih usmjerenja na Fakultetu strojarstva i brodogradnje postoji nekoliko kolegija vezanih za zrakoplovno naoružanje, ali iznošenje tako složenog gradiva bez praktičnog dijela nedo-

voljno impresionira i informira studente. Stoga je najviše pitanja bilo postavljeno upravo tijekom razgledanja zrakoplovnog naoružanja i eksplozivnih sustava na zrakoplovu. Na brojna pitanja spremno je odgovarao bojnik Lovraković, čija je iz-

mogućim budućim radnim mjestima u struci.

Maketari iz splitskog zrakoplovnog maketarskog kluba "Reoplan" su osobitu pozornost poklanjali i najsigurnijim i teško uočljivim detaljima na zrakoplovima, a kako bi što vjernije izradiли maketu modela određenog zrakoplova.

Na pisti, tj. na stajanci domaćini su izložili školske avione UTVA-75 i Pilatus PC-9M te školski helikopter Bell-206. Uz svaki zrakoplov bila je i njegova "osobna karta", tj. kratko objašnjenje o tipu i osnovnim karakteristikama zrakoplova. Uz zrakoplove su "dežurali" piloti i tehničari te spremno odgo-

vanredna teoretska i praktična podloga iz navedenog područja bila jamač točnim i razumljivim objašnjnjima i odgovorima. I sam sam bio student zrakoplovstva i svaki slični posjet zrakoplovnim bazama, tvornicama zrakoplova, zrakoplovnim institutima i aeromitingzima bio je izvor mnogih korisnih informacija i kontakata. Također, nakon takvih posjeta brzo se uvjerimo koliko još moramo učiti i naučiti...

Nakon obilaska školskog dijela zrakoplovne baze Zemunik, posjetitelji su se uputili na pistu, tj. u obilazak prvog i drugog stupnja održavanja zrakoplova. Na tom su se mjestu studenti izravno upoznali i informirali o



Obilježena sedma obljetnica ZIO HKoV-a

U velikoj dvorani Časničkog doma vojarne "Petar Zrinski" na Črnomercu 9. je veljače svečano obilježena sedma obljetnica osnivanja Zapovjedništva za izobrazbu i obuku HKoV-a "Fran Krsto Frankopan".

Dvorana je bila gotovo u potpunosti ispunjena aktivnim i bivšim djelatnicima Zapovjedništva, gostima iz MORH-a i postrojbi OS RH, te suradnicima iz civilnih institucija. Tijekom uvodnog programa pročitana je kratka povjesnica Zapovjedništva, a



■ Svečanost u Časničkom domu uveličali su aktivni i bivši djelatnici Zapovjedništva te brojni gosti



■ Sve veću važnost Zapovjedništva general pukovnik Marijan Mareković je istaknuo činjenicom da su "izobrazba i obuka među prioritetnim zadaćama vojski u mirnodopskom razdoblju"

zatim je predstavljen njegov sadašnji ustroj, kao i zapovjednici podređenih ustrojbenih cjelina.

Nakon uvoda došao je red na kraće govore. Prvi je održao nedavno postavljeni zapovjednik ZIO-a brigadni general Josip Stojković, koji je ustvrdio da su njegovi djelatnici "svjesni dosadašnjih uspjeha, ali i zahtjeva novog vremena". Podvukavši crtu pod prošlu godinu, general Stojković je istaknuo nove naraštaje vojnika, dočasnika i časnika koji su pristigli iz civilstva i u 2005. su obučeni za profesionalne vojničke dužnosti. Među ciljevima za ovu godinu posebni nagon je stavljen na omogućavanje još boljih uvjeta življenga i rada za sve djelatnike ZIO-a te polaznike svih oblika obuke unutar Zapovjedništva.

General pukovnik Marijan Mare-

ković se na svečanosti pojavio u trostrukoj ulozi: kao zapovjednik HKoV-a, ali i kao izaslanik ministra obrane i načelnika GSOS-a RH. "Sedam godina ne izgleda mnogo za djelovanje jednog zapovjedništva", započeo je general Mareković, "ali kada se pogledaju ostvareni rezultati, vidi se da je u ZIO-u obučen iznimno broj pripadnika OSRH". Sve veću važnost Zapovjedništva general je istaknuo činjenicom da su "izobrazba i obuka među prioritetnim zadaćama vojski u mirnodopskom razdoblju".

Završni dio svečanosti bio je rezerviran za promaknuća, nagrade i pohvale djelatnicima i suradnicima Zapovjedništva, te kratki glazbeni program Orkestra Hrvatske vojske.

D. VLAHOVIĆ

Načelnik Glavnog stožera posjetio ZZIO

Načelnik GSOS-a RH general zboru Josip Lucić posjetio je 7. veljače Zapovjedništvo za združenu izobrazbu i obuku "Petar Zrinski".

Tom je prigodom održao predavanje pred polaznicima vojno-diplomske izobrazbe i polaznicima 14. redovitog naraštaja Zapovjedno-stožerne škole "Blago Zadro". Nazočni su bili zapovjednik ZZIO-a "Petar Zrinski" general bojnik Mirko Šundov, zapovjednik ZSS-a brigadir Zdravko Andabak i nastavnici škola.

Tijekom posjeta general Lucić je govorio o razvoju OSRH te o naporima Hrvatske vojske u dostizanju visokih kriterija za priključenje NATO-u te je istaknuo važnost stručnosti i profesionalnog odnosa prema poslu svakog pojedinca, kao i mogućnost profesionalnog razvoja i potrebu stručnog usavršavanja i učenja stranih jezika.

OJI



General Stojković u SzOP-u Koprivnica

Izaslanstvo HKoV-a, koje je predvodio brigadni general Josip Stojković, zapovjednik ZIO HKoV-a, posjetilo je SzOP Koprivnica.

Svrha posjeta je bila uvid u život i rad središta, te uvid u provedbu obuke s ročnim vojnicima, koja se provodi u Središtu za obuku.

Nakon multimedijalne prezentacije Središta za obuku pješaštva Koprivnica, koju je održao brigadir mr. sc. Darko Kereša, timovi su obišli objekte u kojima žive i rade ročni vojnici te su se upoznali s uvjetima i načinom provedbe obuke.

Tijekom posjeta brigadni general Josip Stojković obratio se djelatnicima, izrazio zadovoljstvo viđenim, te najavio dogradnju planova u duhu integracijskih ciljeva i doktrine obuke Hrvatske vojske.

OJI

U ZIO HRZ i PZO obilježen završetak temeljne i više dočasnicike izobrazbe

U Zapovjedništvu za izobrazbu i obuku HRZ-a i PZO-a "Rudolf Perešin" održan je svečani završetak polaznika 31. naraštaja temeljne dočasnicike izobrazbe i 14. naraštaja više dočasnicike izobrazbe.

Izobrazbu je pohađalo 27 polaznika TDI i 33 polaznika VDI, a provodila se od 12. rujna 2005. do 2. veljače 2006.

Najboljim polaznicima nagrade i pohvale uručili su zamjenik zapovjednika HRZ-a i PZO-a brigadni general Darko Rukavina, zapovjednik ZIO HRZ i PZO "Rudolf Perešin" brigadir Nevenko Červar, zamjenik zapovjednika Dočasnicike škole stožerni narednik Viktor Žilić.

Najbolji polaznik bio je desetnik Alan Hlupić s prosječnom ocjenom 5,00. Svečanosti su nazočili i general bojnik Mirko Šundov, prvi dočasnicik HRZ-a i PZO-a stožerni narednik Mario Matelić, prvi dočasnici



nik 91. ZB stožerni narednik Damir Vidaković i prvi dočasnici 313. log. br nadnarednik Damir Medved.

OJI

Prvi zimski kamp dočasnika

U vojarni "Drgomalj" u Delnicama od 6. do 12. veljače uspješno je proveden prvi zimski kamp dočasnika.

U zimskom su kampu bili dočasnici prve razine, i to dočasnici korpusa, gardijskih brigada, pristožernih postrojbi GS-a, uprava i dočasnici rodova zapovjedništva HKoV-a.

Po uzoru na ljetni kamp, koji je već dva puta uspješno organiziran, i zimski je kamp imao radni, obučni i rekreacijski dio. Uz temeljni tečaj skijanja, 33 dočasnika koji su sudjelovali u kampu prošli su obuku iz situacijskog gađanja samokrešom HS 2000, a radili su i na prijedlogu priručnika za temeljne vojne zadaće.

Obuku iz temeljnog tečaja skijanja, koja se provodila na skijalištu Čelimbaša u Mrkonjiju, i obuku iz situacijskog gađanja, koja se odvijala na poligonu vojarne "Drgomalj", provodio je instruktorski tim bojne



za specjalna djelovanja, koja je bila domaćin tom prvom "zimskom" druženju dočasnika. Kako je prvi dočasnici GSOS-a RH-a časnički namjesnik Goran Turk na vojno-diplomatskoj izobrazbi, s dočasniciima je bio njegov zamjenik, časnički namjesnik Damir Tomljanović. Tomljanović je prvi zimski kamp ocijenio zahtjevnim, ali i vrlo uspješnim. "Tijekom šestodnevног kampa radilo se svakodnevno od 6 do 22 sata. Dva puta se tijekom dana išlo na skijanje, a u večernjim se satima radilo na prijedlogu priručnika", rekao nam je Tomljanović zadovoljan što je sve proteklo dobro i što su sve planirane zadaće ispunjene. Inače, ova je aktivnost planirana Godišnjim planom rada prvog dočasnici GSOS-a RH-a i jedna je od pet sličnih aktivnosti koje bi se trebale provesti tijekom godine.

L. PARLOV



Humanitarna akcija u HRM-u

„13,5 kuna za 135 doza krvi“

Djelatnici svih postrojbi HRM-a velikodušno su se odazvali provedbi humanitarne akcije koju je pokrenuo ured zapovjednika HRM-a na temelju zamolbe zapovjednika 274. bojne obalnog motrena.

Naime, riječ je o teško bolesnom naredniku Igoru Matuliću kojem je 7. prosinca prošle godine u KB "Split" odstranjen tumor debelog crijeva, a bolest mu je otkrivena analizom krvi prilikom dobrovoljnog darivanja krvi.

Nadnarednik Matulić je već dugi niz godina dobrovoljni davatelj krvi te je do sada krv ukupno dao 135 puta. Vjerujemo da je narednik Matulić u tom nesebičnom i humanom činu "prvak" na razini dobrovoljnih darivatelja u OS RH. Predsjednik RH ga je za zasluge dobrovoljnog dava-

nja krvi 1998. godine odlikovao odličjem "Danica Hrvatska s likom Katarine Zrinske". Povodom svog humanitarnog zalaganja bio je tri puta na prijemu kod Predsjednika RH. Socijalni status njegove obitelji je i bez situacije u kojoj se nalazi Igor u vrlo teškom stanju. Supruga mu je nestabilnog zdravstvenog stanja koje se dodatno pogoršalo i novonastalim psihičkim problemima, dok je jedan od dvojice sinova teško oštećenog zdravlja - hiperaktivni je autist.

Akcija se provodi pod gesmom "13,5 kuna za 135 doza krvi", a prikupljena i izdvojena sredstva bit će namijenjena podmirivanju troškova liječenja i konkretne socijalne i materijalne pomoći njegovoj obitelji.

Z. GAŠPAR

U spomen na poginule pripadnike HRM-a i 2. gbr u *Maslenici*

U Novigradu kod Zadra 11. veljače obilježena je 13. godišnjica pogibije pripadnika HRM-a i 2. gardijske brigade, nekadašnjih *Gromova*, tijekom oslobođilačke akcije *Maslenica*.

Obilježavanju godišnjice nazočili su pripadnici HRM-a predvođeni zamjenikom zapovjednika Vojnopomorskog sektora Sjever, kapetanom bojnog broda Antonom Sunarom, pripadnici 2. gbr, umirovljeni pripadnici legendarnih *Gromova* i *Vanga* koji su sudjelovali u akciji oslobođanja tog područja, roditelji poginulih branitelja, predstavnici civilne vlasti Zadarske županije i općine Novigrad, kao i braniteljske udruge. Na spomen-obilježju petorice poginulih *Gromova*, koji se nalazi na prijevoju Firulica iznad Novigrada, gdje je bila prva crta obrane, položeni su vijenci i zapaljene svijeće kao i u vali uz more gdje je postavljen spomenik devetorici poginulih.

nulih pripadnika HRM-a. U prigodnom govoru kapetan bojnog broda Ante Sunara između ostalog je kazao kako su poginuli branitelji zauvijek zadužili kako nas tako i buduće naraštaje da nikada ne dovedemo u pitanje opstojnost i cjelovitost hrvatske države. U ime 2. gbr natporučnik Slavko Vratarić zahvalio je svima koji čuvaju uspomenu na hrabre ratnike, kao i braniteljima koji su sudjelovali u toj odlučujućoj akciji u Domovinskom ratu. Načelnik općine Novigrad Joso Klapan pred spomenicima poginulim braniteljima zahvalio se svim pripadnicima HV-a koji su u akciji *Maslenica* oslobađali to područje. Umirovljeni brigadir Miodrag Demo, dozapođnik Taktičke grupe 2. gbr, iako invalid u kolicima, došao se pokloniti



snimila M. PERVAN STIPIĆ

suborcima. O akciji *Maslenica* kazao je kako je to bilo najtežih 12 dana u njegovu životu, a prošao je sva ratišta. Isto mišljenje s njim je podijelio i pripadnik legendarnih *Vanga*.

M. PERVAN STIPIĆ

Plovidba ročnika Riječnog zdruga Osijek

Višednevna plovidba ročnih mornara naraštaja 03/05 nedavno je provedena na rijeci Dravi patrolnim brodom „OB 93“.

Višednevna plovidba se provodi radi provjere stečenih znanja ročnika na doobuci, provjere sposobljenosti za samostalno obnašanje dužnosti iz ustrojenog mjesta, sukladno VSSP-u, te provedbi složenih zadaća u sklopu posade broda (plovidba u dnevним i

noćnim uvjetima, vježba spašavanja unesrećenog iz vode, borba protiv prodora vode i požara na brodu). Nakon povratka na matični vez vojarne „Vrbik“ na 16+800 rkm, ročnici nastavljaju ZVO angažiranjem na ustrojenom mjestu, provedbom obuke u zajedničkim zadaćama posade broda. Razvodnik Domagoj Fabijan iz Nuštra, koji je na temeljnoj i specijalističkoj obuci obučen za brodskog topnika, rekao je kako je na višednevnoj plovidbi stekao potpuni uvid u dužnosti i zadaće brodskog topnika u plovidbi i zaštiti broda. "Plovidba je bila zanimljiva i mnogo konkretnija od kabinetske obuke koju sam do sada prolazio", kazao je razvodnik Fabijan te se zahvalio svojim zapovjednicima koji su mu prenijeli svoje znanje o brodskom oružju i riječnim brodovima. Plovidbom je bio zadovoljan i mornar Hrvoje Apati, koji je nakon završene specijalističke obuke u Splitu

došao u Riječni zdrug na mjesto strojara na ophodnom brodu OB-93. "Višednevna plovidba je bila prigoda da u praksi pokažem znanje koje sam stekao tijekom dosadašnje obuke. Unaprijed se veselim sljedećim ovakvim oblicima obuke", kazao je vojnik Apati.

Zapovjednik Riječnog zdruga poručnik bojnog broda Ivica Fot, uz napomenu da je posadi patrolnog broda OB-93 ovakva obuka već rutina, kazao je kako je višednevna plovidba vrhunac obuke ročnih mornara Riječnog zdruga, te je dodao: "Poslije višednevne plovidbe mornari postaju sposobljeni za samostalno obnašanje dužnosti na brodu u skladu sa svojom specijalnosti. Ročni mornari naraštaja 3/05 pokazali su veliko zanimanje za usvajanje znanja i iznimno zalaganje u svladavanju zadaća tijekom plovidbe, te sam tri ročna mornara nagradio petodnevnim nagradnim dopustom."

B. TIĆAC

Ispравак

U oglasima Personalne uprave GSOS-a RH-a, i to u Oglasu za popunu službeničkih i namješteničkih radnih mjesta na Vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" Slunj objavljenom u Hrvatskom vojniku od 27. siječnja 2006. i 3. veljače 2006., te u Oglasu za popunu službeničkih i namješteničkih radnih mjesta u Zrakoplovno-tehničkom zavodu, Zapovjedništva za logistiku i Oglasu za popunu vojničkih i dočasnicih ustrojenih mjesta na Vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" od 10. veljače 2006. pogreškom je umjesto "objavljuje INTERNI OGLAS" navedeno "objavljuje OGLAS."

Robotski programi

RAZVOJ poluautonomnih ili potpuno autonomnih robotskih vozila jedan je od poslova kojim se bavi Središte američke kopnene vojske za istraživanje i razvoj tenkova i vozila. Program razvoja robota u Središtu zove se *Armed Robotic Technologies* (ART) i jedan je od nekoliko programa koji se bave robotskim tehnologijama.

Tvrtke koje sudjeluju u razvoju su BAE Systems, General Dynamics i Omnitech Robotics International. Osim programa ART tu je i program u sklopu razvoja novih borbenih sustava (FCS), koji se zove *Armed Robotic Vehicle* (ARV). Postoje dvije temeljne inačice. ARV-R je izvidnička (R je za reconnaissance, engl. izvidanje), a ARV-A je borbena (A - assault). Koliko se s dosadašnjih objavljenih skica može zaključiti, ARV je kotačna inačica pogonske konfiguracije 6x6.

ART je nastao na temelju modificiranog oklopног transportera



Lockheed Martin

M113A3 kojem je dodan novi pogonski sustav. Motor je premješten u zadnji dio vozila, a gusjenice su gumene kako bi se smanjila masa i buka pri vožnji. Ugradit će se i moderna oprema, uglavnom ona razvijena za BVP Bradley M2A3.

Vozilo ART radit će u dva moguća moda: autonomnom ili će njime daljinski upravljati operator. Masa ART-a je 9,5 tona, a maksimalna brzina 66 km/h. Autonomija djelovanja je šest sati. Predviđa se kako će testiranja ART-a početi 2007.

ART će biti opremljen raznim senzorima, kao što su FLIR, laserski daljinomjer, videokamera, akustički senzori. Za navigaciju će se brinuti sustav s integriranim GPS prijamnikom i inercijskom jedinicom. Od oružja, ARV ima daljinski upravljanu strojnici M240 kalibra 7,62 mm, postavljenu na prednjem desnom dijelu vozila. No, najvažniji dio ARV-a je svakako napredni računalni program za samostalno snalaženje u taktičkim uvjetima.

M. PETROVIĆ

Švedskoj isporučen prvi A109 LUH



POČETKOM veljače švedskom ministarstvu obrane tvrtka Agusta-Westland isporučila je prvi helikopter tipa Hkp15. Riječ je o helikopterima A109 LUH (Light Utility Helicopter), oko čije je kupnje i njihove prilagodbe tvrtka AgustaWestland sa švedskim naručiteljima pregovara od 2001. Švedsko ministarstvo

obrane je u sklopu programa opremanja i moderniziranja švedskih oružanih snaga naručila dvadeset helikoptera A109 LUH koji su dobili označku Hkp 15, odnosno dvanaest helikoptera koji će biti rabljeni za potrebe kopnenih snaga a nosit će označku Hkp15A, dok će

osam helikoptera koji su nabavljeni za potrebe ratne mornarice nositi označku Hkp15B. Procjenjuje se kako je Švedska za to platila nešto više od 150 milijuna eura, odnosno 7,5 milijuna eura po letjelicu. Helikopteri A109 LUH iskoristivi su u raznim zadaćama prijevoza ljudi i opreme, traganja i spašavanja,

te nadzora iz zraka, a u svojoj naoružanoj inačici mogu se rabiti za podršku postrojbama KoV-a te za protuoklopnu borbu. Uz dvočlanu posadu, u transportnom dijelu A109 LUH može ponijeti do 6 putnika. Na bočnim nosačima, te u nosnoj sekciji trupa, može se nositi razna elektrooptička oprema, te raznu kombinaciju naoružanja (lansere nevođenih raketa kalibra 70 mm, strojnice kalibra 7,62 mm i 12,7 mm, protuoklopne projektili TOW, HOT i Helfire, te projektili zrak-zrak Stinger i Mistral). Prazan helikopter teži 1670 kg, dok mu maksimalna težina na polijetanju iznosi 3200 kg. Dijameter glavnog rotora iznosi 11 m, duljina trupa je 11,4 m, dok je visina helikoptera 3,4 m. Krstareća brzina je 290 km/h, a brzina penjanja 8,9 m/sec. Plafon leta iznosi 5650 m, a maksimalni dolet 890 km.

I. SKENDEROVIC

Kako pobijediti mine?

VOJNICI u brojnim mirovnim misionama izloženi su velikoj opasnosti od raznih vrsta mina. Za američke vojнике u Afganistanu osobit su problem improvizirane nagazne mine. Vojni mehaničari raspoređeni na tom području odlučili su sami, vlastitim snagama i sredstvima učiniti nešto kako bi smanjili opasnost za vojниke koji u lakim vozilima Humvee idu u ophodnju i obavljaju druge zadaće.

Konstruirali su od neuporabljivih dijelova i opreme, te od nešto rezervnih dijelova, zanimljivu inačicu protuminskih valjaka koji se obično postavljaju na tenkove. Uporabili su prednji ovjes Humveea, dijelove generatorske prikolice te još neke

manje dijelove koji su im bili pri ruci. Razvoj, stvaranje i poboljšanje trajalo je, u tenu skromnim uvjetima, četiri mjeseca, a mehaničari su mnogo posla obavili tijekom svog slobodnog vremena.

Uređaj se prikači ispred vozila Humvee, koje ga onda tijekom vožnje gura ispred sebe. U slučaju naišlaska na nagaznu minu, svojom težinom izaziva detonaciju prije nego što vozilo nagazi na nju. Prednji dio Humveea je dodatno oklopjen kako bi izdržao eksploziju nekoliko metara ispred vozila.

Protuminski se valjci postavljaju na prednji dio vozila i guraju se ispred vozila s namjerom da valjci



US Army

svojom masom aktiviraju minu prije samog vozila i tako umanju štetu. Valjcima upravlja vojnik sa suvozačkog mjesta. Upravljanje traži vježbu, a važna je i koordinacija s vozačem koji upravlja vozilom kako se ne bi dogodilo da jedan skreće lijevo a drugi desno.

Humvee opremljen protuminskim valjcima može se kretati maksimalnom brzinom do 40 km/h.

M. PETROVIĆ



OBITELJ stand-off naoružanja dobila je svog novog člana. Tvrtka Lockheed Martin nedavno je razvila i američkom ratnom zrakoplovstvu ponudila novi sustav za modificiranje letnih performansi, za poboljšanje učinkovitosti zrakoplovnog naoružanja. Riječ je o sustavu koji je u biti svojevrsni adapterski komplet s izvlačivim krilima koji se postavlja na tijelo čime se uz poboljšanje letnih performansi (povećani domet i upravljivost) bombe postiže i velika preciznost pri udaru na protivničke ciljeve. Naziv sustava je LongShot, i na određeni način koncepcijski je jako sličan JDAM sustavu kojeg je razvio Boeing. Za razliku od Boeingu koji se bavio modificiranjem repnog dijela bombe u svrhu postizanje upravljivosti, odnosno navođenja bombe, Lockheed Martin je svoj komplet za modificiranje tijela bombe zamislio kao adapter s izvlačivim krilima. Proizvođač navodi kako se radi u finansijskom smislu vrlo po-

LongShot

voljnom sustavu koji je sa svojim tehničkim rješenjima vrlo jednostavan i učinkovit, a posadama aviona nudi novo stand-off naoružanje. Prema Lockheed Martinu zamišljene inicijalne zrakoplovne platforme u smislu uvođenja u operativnu uporabu sustav LongShot su borbeni avioni F-15 i F-16. Naglašavaju kako integriranje LongShota na bilo koji od tih aviona ne zahtjeva MIL-STD-1760 kao radno sučelje, također nisu potrebne nikakve prilagodbe softwarea letnog računala na avionima. Uz to sama arhitektura sustava LongShot je ostavljena otvorena te se tijekom daljnog razvoja može integrirati i u letno računalo borbenih aviona. Jedina prilagodba koju je potrebno provesti je ona podkrilnih nosača na avionima, budući da se LongShotovi na njih podvješaju preko adapterskih kompleta s izvlačivim krilima koji su postavljeni na tijelo bombe.

Za upravljanje LongShotom rabi se GPS/INS sustav navođenja, a upravljanje sustavom može se obavljati preko laptopa ili preko upravljačke konzole s tipkovnicom i zaslonom,

koje je u biti modificirano ručno PDA računalo pomoću kojeg se LongShotu zadaju koordinate leta. Za potrebe upravljanja LongShotom zamišljeno je da pilot upravljačku konzolu pričvrsti na svoje letačko odijelo, odnosno priključi na intercom u kabini aviona, čime se UHF radiostanicom uspostavlja dvosmjerna komunikacija, odnosno upravljanje sustavom. LongShot je samostalan sustav jer ne zahtjeva napajanje strujom s aviona (ima vlastiti izvor napajanja), ima svoje letno računalo, te rabi svoj GPS/INS sustav navigacije, odnosno upravljanja. Sustav LongShot je koristiv je u svim meteo uvjetima, danju i noću, a može se uporabiti protiv širokog spektra ciljeva na zemlji, kako statičnih tako i pokretnih.

Sustavom LongShot mogu se modificirati gravitacijske, laserski navođene i kazetne bombe, odnosno adapter kit se može postaviti na: Mk82, Mk83, LGB, GBU-12, GBU-16, CBU-58, CBU-87, i CBU-97. Raspon visina s kojih se može obaviti odbacivanje LongShota je od 16 do 11 200 m, dok mu je domet 44 km.

I. SKENDEROVIC



SVE VEĆEM broju raznih vrsta lakočklopnih vozila pridružio se i poznati Ford. Naime, izraelska tvrtka Plasan Sasa, specijalizirana za izradu oklopa, razvila je lakočkočko vozilo Caracal. Posebnost Caracala je u tome da je ustvari riječ o standardnom civilnom terenskom vozilu Ford F350 koje je prilagođeno i oklopljeno za vojnu uporabu.

Potreba za oklopnim vozilima ne prestano raste. Brojne mirovne misije diljem svijeta traže posebnu vrstu

Neobičan Ford

vozila. Treba biti oklopljeno i posadi pružati sigurnost ali istodobno ne smije izgledati previše militaristički. Za te su se zadaće najboljim pokazala razna laka kotačna oklopnna vozila. Na

tržištu postoji mnogo specijaliziranih rješenja mase od 5 do 10 tona. No, jedan od većih problema jeste cijena specijaliziranih vozila koja se obično kreće od otprilike 500 000, pa čak i do milijun USD za vozilo.

Zato je Plasan Sasa odlučila načiniti jeftinije vozilo. Uporaba komercijalne platforme tvrtke Ford znači manju cijenu i najnoviju automobilsku tehnologiju. Logistika je također olakšana jer je Ford globalna tvrtka i rezervne dijelove moguće nabaviti

od lokalnih zastupnika diljem svijeta.

Cijena vozila je otprilike 150 000 USD, ali točna cijena ovisi o količini opreme koja se ugrađuje. Caracal (inače vrsta divlje mačke) štiti od streljiva pješačkog oružja, mina i eksplozivnih naprava. Izgleda uglavnom poput običnog civilnog vozila mekih linija i pogodan je za djelovanje u područjima gdje nije preporučljivo rabiti standardna vojna vozila koja obično izgledaju prijeteće, a to znači i neprijateljski u mnogim očima.

Na krovu Caracala je postolje na koje se može postaviti razna oprema ili oružje. Masa vozila je do 6 tona, motor je V8 turbodizelski snage 325 KS, a mjenjač automatski s 5 brzina.

M. PETROVIĆ

Međunarodni partneri uključeni u LCS program

JEDAN od najviših dužnosnika američke ratne mornarice izjavio je kako su međunarodni partneri potpisali ugovor o kupnji više od dvanaest novih američkih ratnih brodova za priobalnu borbu (LCS - littoral Combat Ship). Analitičari predviđaju da će ta vijest postati prek-



retnica događaja za američku brodograđevnu industriju.

Voditelj programa američke mornarice kontraadmiral Charles Hamilton kazao je kako najmanje dva strana partnera već jesu ili su u procesu pridruživanja programu novog ratnog broda za priobalnu borbu. Na konferenciji održanoj 7. prosinca 2005. u Bostonu, SAD je dao izjavu kako je jedan od novih partne-

ra zainteresiran za kupnju osam do 12 borbenih brodova a drugi za dva do četiri broda. Kontraadmiral nije želio otkriti imena zemalja partnera te je dodao kako je potpisani sporazum o stranoj suradnji za krajnji razvoj projekta i gradnji borbenih brodova s jednim od partnera te se uskoro očekuje potpisivanje sporazuma i s drugim partnerom.

Ugovori pokazuju kako američki brodograditelji mogu prodavati svoje



vojne brodove prekomorskim državama - ishod koji je bilo nemoguće očekivati prije nekog vremena jer se američka brodograđevna industrija borila kako bi opstala na međunarodnom brodograđevnom tržištu.

Međunarodna kupnja ratnih brodova za priobalnu borbu dodatna je narudžba na 55 brodova za američku ratnu mornaricu koji će se nabavljati u sklopu novog brodograđevnog plana.

Američka mornarica izgradit će prve ratne brodove za priobalnu borbu Flight 0 do 2009., prije predviđenih poboljšanja na Flight 1 konfiguraciji.

M. PTIĆ GRŽELJ



Italija i Rusija napreduju na zajedničkom projektu podmornice

RUSKE i talijanske tvrtke izrađuju dokumentaciju za novu dizelsko-električnu podmornicu za izvozno tržište, iako neke svoje starije podmornice počinju rezati u staro željezo.

Talijanska brodograđevna tvrtka Fincantieri i ruski projektni ured Rubin u drugoj su fazi razvoja podmornice S1000, podvodne istisnine oko 1000 tona te će biti opremljena zračno neovisnim pogonom koji bi bio omogućen ugradnjom gorivih članaka. Na taj način podmornica bi imala autonomiju i do 10 dana. Program je pokrenula talijanska vlada u travnju 2004. Tvrta Rubin predstavila je talijanskom ministarstvu obrane idejni projekt podmornice šest mjeseci prije pokretanja programa, a do kraja ove godine trebala bi biti završena tehnička dokumentacija. No, još uvijek je prečno govoriti kada bi mogla početi gradnja prve podmornice.

Fincantieri je odbio komentirati svoj napredak, ali su izjavili kako će podmornica S1000 biti dugačka između 40 i 50 metara, najveće brzine 14 čv, imala bi 16 članova posade a najveća radna dubina bi trebala biti 250 metara. S1000 bit će projektirana za protupodmorničku bor-

bu, nadzor podmora, prikriveno motrenje, prikupljanje obaveštajnih podataka i prijevoz do 12 vojnika specijalnih snaga. Dodatne zadaće uključivale bi protubrodsku borbu, polaganje mina te potporu zračnim operacijama.

Talijanski industrijski izvori govore kako Finacantieri razvija nove gornje članke za zračno neovisan pogon. Talijanski izvori tvrde kako zračno neovisan pogon neće biti jednak onome koji se ugrađuje na dvije podmornice klase U-212, koje gradi Fincantieri pod licencem njemačke tvrtke HDW za isporuku talijanskoj mornarici. Nova podmornica S1000 spoj je tehnologija ugrađenih na ruske podmornice Amur 950 i talijanske podmornice U-212. No, trenutačno nema naznaka da će ruska i/ili talijanska mornarica naručiti S1000 podmornice u bližoj budućnosti.

Podmornice klase Lada, četvrta generacija podmornica Project 677 u potpunosti pokrivaju zahtjeve ruske ratne mornarice. Italija je planirala kupiti četiri podmornice U-212, no zbog smanjenih sredstava u proračunu narudžba je smanjena na samo dvije. U skladu s tim tvrtka



Fincantieri preusmjerila se na izvozno tržište. Kad je njemačka tvrtka HDW odbila surađivati na razvoju nove podmornice S1000, Italija i Rusija su se okrenule jedna drugoj. Kako Rusija još uvijek ima neosporan politički i komercijalni utjecaj na različitim svjetskim tržištima (Azija, Arapski zaljev, jugoistočna Azija) smatra se da to tržište treba ciljati s modernom, srednje veličine a time i jeftinijom podmornicom u kojoj spoj inovacije i moderne zapadne tehnologije mogu povećati vjerojatnost uspjeha u bitnim zadaćama.

M. PTIĆ GRŽELJ



NOVI AESA (Active Electronically Scanned Array) radar APG-79 kojeg razvijaju Raytheon i Space and Airborne Systems postigao je vrijedan uspjeh u procesu uvođenja u uporativnu uporabu. Tijekom testiranja provedenih krajem prošle godine na kalifornijskom poligonu u China Lakeu pomoću novog radara postig-

Nova poboljšanja JDAM sustava

nuto je istodobno upravljanje s više JDAM sustava. Pritom je rabljen i SAR prikaz visoke razlučivosti dobi ven u realnom vremenu. Svrha uporabe AESA radara je postizanje veće učinkovitosti i preciznosti JDAM sustava u svim vremenskim uvjetima kako danju tako i noću, odnosno veća stand-off distanca čime se posadama aviona osigurava viša razine sigurnosti.

Tijekom dalnjih testiranja Raytheon kani rabiti podyjesnik ATFLIR (*Advanced Targeting Forward-Looking Infrared*) za upravljanje, odnosno navođenje JDAM sustava. Pritom je zamišljeno je da se AT-

FLIR rabi zajedno s AESA radarem, pri čemu bi ATFLIR bio ponajviše angažiran oko snimanja područja udara, prije i nakon uporabe JDAM sustava.

Najveću korist od tog unaprijeđenja JDAM sustav imat će svakako postrojbe koje su operateri na višenamjenskim borbenim avionima F/A-18 E/F Super Hornet, koje će uz zbilja široki spektar „klasičnog“ zrakoplovnog naoružanja najbolje imati na određeni način upravo u AESA radarama, koji su danas najnapredniji senzori koji se ugrađuju u neki borbeni zrakoplov.

I. SKENDEROVIC



Offset u Austriji

Dva trenutačno najveća offset programa u Austriji povezana su s nabavom aviona Typhoon od tvrtke Eurofighter GmbH, te nabavom helikoptera S-70 od tvrtke Sikorsky u kojima je vrijednost offseta 200 %. Samo za nabavu aviona očekuju se offset obveze stranih dobavljača u vrijednosti oko 4 milijarde eura

Josip MARTINČEVIĆ MIKIĆ

Pažljivi čitatelj našega lista mogao je u dosadašnjim člancima o offsetu primjetiti da je Austrija zemlja s najzastupljenijim offsetom u nabavama vojne opreme i to u prosječnom iznosu od 174,2 % vrijednosti ugovora o nabavi i prosječnim offset koeficijentom u iznosu 0,84 (prema američkim podacima od 1993. do 2002. godine). Takođe, status Austrija je postigla time što pri nabavama vojne opreme iz inozemstva uvjetuje offset u iznosima većim od 100 %, a zabilježeni su i slučajevi primjene offseta od 280 % (nabava opreme od tvrtke Thomson CSF). Dva trenutačno najveća offset programa u Austriji povezana su s nabavom aviona Typhoon s tvrtkom Eurofighter GmbH, te nabavom he-

likoptera S-70 s tvrtkom Sikorsky u kojima je vrijednost offseta 200 %. Samo za nabavu aviona očekuju se offset obveze stranih dobavljača u vrijednosti oko 4 milijarde eura. Uzme li se u obzir više od 170 offset sporazuma koje je Austrija sklopila od 1978. godine, a kojima je pokriveno oko 6 milijardi eura offset poslova, onda je razvidno da je Austrija uspjela angažirati velike iznose stranih ulaganja, što izravno što neizravno u austrijsko gospodarstvo povezano s relativno skromnom nabavom vojne opreme.

Austrija se svojom obrambenom strategijom oslanja na neutralnost te zbog toga i nije članica NATO saveza, ali je vrlo zastupljena u misionima za očuvanje mira u PfP-u

(Partnerstvo za mir). Od 1960. godine kroz različite mandate UN-a prošlo je više od 40 000 pripadnika oružanih snaga Austrije. Bez obzira na planirano drastično smanjenje snaga, Austrija ima znatna ulaganja u obranu sa svrhom modernizacije opreme pri čemu je nabava aviona Typhoon jedna od najvećih. Tijekom 80-ih i 90-ih godina ulaganja u obranu bila su skromna, no posljednjih godina zamjećen je porast ulaganja u obranu, a povezana su s nabavom helikoptera Sikorsky S-70 Black Hawk, transportnih aviona C-130 K, radarskih sustava i druge opreme. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr



Razvijen je cijeli niz ubojnih sredstava kojima se koristi u "zoni sumraka" - od specijalnih igala, noževa, maskiranog oružja, preko raznih bacaca svih vrsta projektila posebne namjene i nečujnog oružja, do nosača visoko virulentnih mikroorganizama, prilagođenih potrebama biološkog ratovanja

Marinko OGOREC

Oružje "zone sumraka"

Suvremeni rat u sociološkom smislu odavno je jedna od najkompleksnijih društvenih aktivnosti, u kojem globalna naprezanja zajednice koja ga vodi u velikoj mjeri nadilaze glasovitu Clausewitzevu teoriju po kojoj je "rat nastavak politike drugim sredstvima". Osnovni sadržaj rata kao kompleksnog sukoba i dalje je oružana borba koju vode oružane snage, iako u suvremenim uvjetima i ostali njego-

vi sadržaji dobivaju sve više na važnosti (jer osim vođenja oružane borbe, rat uključuje sve oblike intenzivnog angažiranja svih društvenih potencijala, osobito na ekonomskom, diplomatskom, gospodarskom i ideološkom planu). Nakon II. svjetskog rata, u situaciji u kojoj se zaoštrela konfrontacija velikih sila, a atmosfera Hladnog rata postala dominantnom u međunarodnim odnosima, utjecaj vojnog čimbenika postajao je sve izraženiji. U najrazvijenijim državama oružane snaže su se transformirale u goleme, iznimno skupe i vrlo složene organizacijsko-tehničke sustave, ispreplete ne mnoštвom uzajamnih veza na području političke, ekonomске, znanstvene i tehničko-tehnološke strukture cjelokupnog društva.

Nestankom SSSR-a s međunarodne scene i raspadom socijalističkog bloka, društvena uloga oružanih snaga zapadnih zemalja i dalje se transformira. No, to nikako ne znači da zbog toga poprimaju marginalnu društvenu ulogu i važnost. Transformacija se uglavnom odnosi na kvalitativni i kvantitativni sadržaj vojne organizacije, ali ne i na njezinu suštinsku ulogu u društvu. Naime, pojava i nagli razvoj raketno-nuklearnog oružja, elektronike, automatizacije i tehničkih sredstava svih vrsta nakon II. svjetskog rata, uvjetovali su radikalne izmjene sastava i strukture svih grana, robova i službi. Motorizacija oružanih snaga, započeta u većem obimu tijekom II. svjetskog rata, proširena je na sve vrste postrojbi, a broj vozila i tehničkih uređaja raznih vrsta povećan je u odnosu na II. svjetski rat za 10-30 puta. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr





MiG-35 - indijski lovac nove generacije?

Nakon cijelog desetljeća preživljavanja RSK MiG se ponovno vraća na stare staze slave, ponajviše zahvaljujući indijskom mornaričkom i ratnom zrakoplovstvu

Pripremio Siniša RADAKOVIĆ

ako se činilo da je s njim gotovo, MiG-29 se uspio izdići iz pepela kao feniks i ponovno poletjeti u "novi život" nošen narudžbom indijske mornarice, koja je u siječnju 2004. naručila 16 MiG-ova 29K da bi ih postavila na svoj najnoviji nosač zrakoplova - bivši sovjetski nosač Admiral Gorshkov. Uz to Indijci su ostavili otvorenu mogućnost kupnje dodatnih 30 MiG-ova 29K koje namjeravaju rasporediti na svoje nove

nosače. Sad je pred MiG-om 29 novi izazov - izboriti se za pobjedu u natječaju za novi indijski višenamjenski lovački avion srednje veličine (Medium Multi-Role Combat Aircraft - M-MRCA). Natječaj je i te kako važan jer će pobednički avion svome proizvodaču donijeti indijsku narudžbu za 126 primjeraka vrijednu oko devet milijardi američkih dolara.

Prema zahtjevu za ponude s početka 2005. od proizvodača se oče-

kuje da najprije isporuči 18 aviona, dok za preostalih 108 mora osigurati tehničku pomoć za njihovu licencnu proizvodnju u tvrtki Hindustan Aeronautics Limited (HAL). Isporuke prvih aviona moraju početi najmanje tri i najviše pet godina nakon potpisivanja ugovora. Zahvatje specificira i ograničenje u masi M-MRCA - 24 tone.

Indija je zahtjev za informacijama poslala u francuski Dassault Aviation za njihov Mirage 2000-5, u ruski RSK MiG za MiG-29M, u švedski Saab za JAS 39C Gripen i u američki Lockheed Martin za F-16C/D. Time nije u potpunosti iscrpljen popis mogućih "natjecatelja" jer Indijci razmatraju i mogućnost kupnje Boeingovog F-18E/F Super Horneta. Nakon ove faze indijsko će zrakoplovstvo odabranim proizvodačima poslati i službeni zahtjev za ponude. Njegovo se slanje očekuje tijekom ožujka ili travnja ove godine. ■



MiG-29M2

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Razvoj mlaznih aviona 1937.-1950.



Northrop YB-49 Flying Wing

Iako je projekt razvoja YB-49 propao, četrdeset je godina kasnije urođio velikim uspjehom - i danas najsvremenijim bombarderom B-2

Domagoj MIČIĆ

U dosadašnjem pregledu razvoja mlaznih aviona od 1937. do 1950. isključivo smo pisali o borbenim avionima koji su ušli u operativnu uporabu. Svaki je od njih pomaknuo razvoj modernog zrakoplovstva barem za pola stube na više, ako ničim drugim onda greškama koje se više nisu ponavljale. Ovaj put ćemo napraviti mali iskorak prije svega zbog utjecaja aviona koji ćemo opisati na razvoj borbenog zrakoplovstva, ali i zbog činjenice da u operativnu uporabu nije ušao samo zato jer je bio četrdeset godina ispred svoga vremena.

Priča o bombarderu YB-49 počinje mnogo prije 1947. kada je poletio prvi prototip. Ona se proteže sve do 1923. i Johna K. Northropa, koji je tada radio u tvrtki Douglas Aircraft Company. Te se godine mladi Nor-

throp prvi put zainteresirao za izradu aviona u konfiguraciji letećeg krila. Mnogo će desetljeća proći prije no što mladi inženjer uspije svoje ideje iskušati i na eksperimentalnim letjelicama. U kolovozu 1939. John Northrop je postao predsjednik i glavni inženjer tvrtke Northrop Aircraft, što mu je otvorilo mogućnost da se konkretnije pozabavi svojim naprednim idejama. Manje od godinu dana kasnije u zrak se vinuo prvi eksperimentalni avion - leteće krilo, označen kao N-1M. Nakon njega uslijedilo je još mnogo eksperimentalnih aviona koji su na kraju zainteresirali i američko ratno zrakoplovstvo.

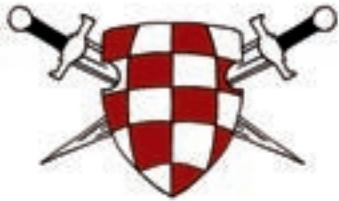
XB-35

Zainteresiranost američkog zrakoplovstva novom koncepcijom

kulminirala je 27. svibnja 1941. kada je od Northropa službeno za traženo da napravi studiju bombardera-letećeg krila koji će imati dolet od 8000 milja (12 800 kilometara) i koji će letjeti krstarećom brzinom od najmanje 250 milja na sat (400 km/h). Operativni plafon leta trebao je biti čak 40 000 stopa (veći od 12 000 metara). Novi je bombarder trebao nositi 10 000 funta (4500 kg) bombi. To su bili mnogo oštřiji zahtjevi nego i za jedan američki strateški bombarder tog vremena. Isti su zahtjevi poslani i drugim tvrtkama. Northrop je odgovorio svojim projektom XB-35, a Convair svojim XB-36. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Petrova gora (1097.)



Posljednji kralj hrvatskoga roda

Prešavši Savu i Kupu, Koloman se uskoro uvjerio da o njegovu kraljevanju nemaju svi Hrvati jednakom mišljenje: na Gvozdu mu se suprotstavio kralj Petar Svačić, a Hrvati su se našli na dvije strane...

Jurica MILETIĆ

Kralj Petar Svačić vladao je samo četiri godine (1093.-1097.), ali je u tom kratkom vremenu učinio mnogo: spriječio je uništenje hrvatske državnosti. Njegov predhodnik na prijestolju kralj Dmitar Zvonimir nije ostavio nasljednika, jer je njegov jedini sin Radovan umro mlađ. No, njegova udovica, kraljica Jelena, bila je sestra ugarskoga kralja Ladislava I. Arpadovića i željela je da on, u skladu s tzv. baštinskim pravom, preuzme hrvatsko prijestolje. Budući da su njezini pristaše bili tada u manjini, većina hrvatskih velikaša na prijestolje je dovela

Krešimirova nećaka Stjepana, posljednjeg izdanka vladarske kuće Trpimirovića koji je dotad kao redovnik boravio u jednome benediktinskom samostanu. Nije više bio u cvijetu mladosti, ubrzo je umro, nakon što je kao Stjepan II. vladao samo dvije godine.

Poziv kraljice Jelene

Nakon njegove smrti izbili su neredi: Zvonimirova udovica Jelena, dio hrvatskih velikaša, ali i dalmatinski gradovi, ponovno su uznastojali da Jelenin brat sjedne i na hrvatsko prijestolje. Pokušavajući spri-

ječiti građanski rat većih razmjera, Jelena je odlučila pozvati u pomoć brata Ladislava. Prema nekim povjesničarima, Jelenini su izaslanici krišom otišli u Ugarsku i kralju Ladislavu ponudili vladanje u hrvatskome kraljevstvu, uvjeravajući ga da će vlast moći preuzeti bez većih

Petar Svačić rodio se u gradu Kamičku na lijevoj obali rijeke Krke, nedaleko od Roškog slapa. Ruševine grada u kojem su se nekoć uzdizali njegovi dvori tamošnji ljudi i danas nazivaju Svačice. Kao kralj stolovao je u Kninu, a poginuo je daleko od Dalmatinske Hrvatske, na gori Gvozd, po njemu kasnije prozvanoj Petrovom gorom. Ovisno o tome kako je tko pročitao imena hrvatskih plemena u rukopisu iz XIV. stoljeća zvao se Svačić ili Snačić, ali narodna ga predaja, a i znanost, spominju kao Svačića.

Kapela je planinski masiv Dinarida u Gorskom kotaru koji je istoimenim prijevojem razdijeljen na Veliku i Malu Kapelu. Obje su ime dobile po ostacima srednjovjekovnog samostana (jedno vrijeme i pavlinskoga) i kapele sv. Mikule na Gvozdu, podignute oko 1390. godine. Samostan je zbog čestih turskih provala bio napušten, a na njegovim je ruševinama u XVIII. stoljeću podignuta nova kapela sa samostanom. S nestankom reda pavilina, nestala je i ta kapela.

Predaja govori da novi ugarski kralj Koloman nije bio voljan odreći se Hrvatske, pa je zato u proljeće 1097. opremio vojsku kako bi ostvario pravo na hrvatsku zemlju. Na ruku mu je išlo što je bizantski kralj bio zauzet obronom svoje države od križarskih četa koje su pustošile njegovim europskim i azijskim pokrajinama. Smrt posljednjeg hrvatskog kralja narodne krvi često je bila tema slikara i kipara, ali i pjesnika. Ističu se Nazorovi stihovi:

Ne, ja nisam sam. Pokraj mene stoje

Ljudevit, Braslav, Mojslav, Tomislav.

Iz zemlje niču, iz pare krvave.

Svi gledaju me. Znam čega se boje.

Posljednji vladar mora da se sruši

S krunom na glavi, s ponosom u duši!

teškoća, jer je plemstvo nesložno i bez kralja. Kralj Ladislav prihvatio je poziv, ali je za svaki slučaj skupio i vojsku, i u proljeće 1091. godine krenuo u Hrvatsku.

Do planine Gvozda - današnje Petrove gore, stigao je ne naišavši ni na kakav otpor, ali onkraj Gvozda počeli su sukobi s hrvatskim plemstvom. Kako su u međuvremenu u Ugarsku nahrupili ujedinjeni Pećenezi i Kumani, bio je primoran povući se. Osvojena je hrvatska područja prepustio nećaku Almošu, dok je južna Hrvatska i dalje bila pod vlašću kralja Petra koji je njome vladao iz Knina.

Kraj potpune samostalnosti

I Ladislav je ubrzo umro, također bez potomstva, pa je novi ugarski kralj postao njegov drugi nećak Koloman, Almošev stariji brat koji je odlučio zaratiti s Hrvatskom i zauzeti je. Njegovi su poslanici došli pred hrvatski sabor. Bilo je odlučeno

Petrova gora je nadomak Zagrebu, ali to ne znači da se do nje stiže brzo i lako. Nije ni u kakvom turistički važnom ili posjećenom kraju, sa časnom iznimkom Topuskog, koje kao lječilište tek posljednjih godina osmišljava neku veću promidžbu svojih mogućnosti. Topusko je na samom istočnom rubu, nedaleko od Velike Kladuše i Bosne od kojih ga dijeli dvadesetak kilometara neASFaltirane, u ljetno doba prašnjave i teške ceste. Za razliku od glavne prometnice koja se iz Zagreba preko Vukomeračkih gorica spušta do Jamničke Kiselice, pa preko Kupe u Lasinju i dalje na jug do Gvozda. U neposrednoj blizini Lasinja i u samom mjestu uski pojasi - nekadašnje riječne plaže i dalje su označene znakom koji ulijeva strahopštovanje: PAZI, MINE. Turistički nerazvijen kraj u nedavnom Domovinskom ratu bio je izložen mnogim razaranjima i stradanjima. Nadomak gore na kojoj je poginuo posljednji kralj hrvatske krvi jesu i Lijevi i Desni Štefanki, Desno Sredičko, Vojnić i Miljevac. Na vrh Petrovac jednako se teško stiže i s istoka i sa zapada. Spomenik Petru Svačiću nije ovdje. Prije nepune četiri godine podignut je na Visovačkoj brini pokraj Miljevaca, na vrhu kanjona rijeke Krke - u kraljevu zavičaju. Dakako, u vrijeme proslave 900. obljetnice njegove smrti.

da se Petar Svačić mora odreći prijestolja, a potom da se sklopi sporazum s Kolomanom. Hrvatsku odluku u Kolomanov tabor otišli su priopćiti predstavnici dvanaest hrvatskih plemena: knez Juran od Kačića, knez Ugrin od Kukara, knez Mrmonja od plemena Šubića, Pribisav od Čudomerića, Jurina od Snačića, Petar od Mongorovića, knez Pavao od plemena

Gušića, Martin od Karinjana i Lapčana, knez Pribisav od plemena Požeščića, Obrad od Lisničića, Ivan od od Jamometića i Mironja od Tugomericia. U Križevcima su odrednice sporazuma bile stavljene na papir (kažu uz svesrdnu pomoć zagrebačkog biskupa) i Koloman je tako postao zakonitim kraljem Hrvatske i Dalmacije, obvezavši se da neće ukinuti ni bansku čast niti čast hercega, te da će se ugarski kraljevi uvijek posebno kruniti i kao hrvatski kraljevi.

Prešavši Savu i Kupu u proljeće 1097., Koloman se uskoro uvjerio da o njegovu kraljevanju nemaju svi Hrvati isto mišljenje: na Gvozdu mu se suprotstavio kralj Petar Svačić, a Hrvati su se našli na dvije strane: jedni su se Kolomanu suprotstavljali, a drugi Kolomanu pomagali, boreći se rame uz rame s njegovim četama.

U jeku bitke poginuo je i sam hrvatski kralj Petar Svačić - posljednji kralj hrvatske krvi. Koloman i Mađari postali su tako prvi susjedi Venecijanaca s kojima je uskoro sklopio sporazum o međusobnoj sigurnosti posjeda, jer nije bio dovoljno jak da ih otjera s hrvatske obale. Oslabljen i poražen 1099. u Haliču, nije bio više ni dovoljno jak da vlađa Hrvatima koji su u međuvremenu ustankom oslobodili zemlju, ali je utro put nagodbi, glasovitom dokumentu Pacta conventa kojim će Hrvatska s Ugarskom 1102. ući u personalnu uniju. ■



**Ivan Čizmić, Marin Sopta, Vlado Šakić: "Iseljena Hrvatska",
Golden marketing - Tehnička knjiga, Zagreb, 2005.**



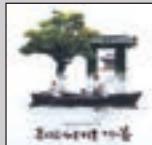
Autori knjige su poznati znanstvenici s područja hrvatskih migracija, koji su za ovu knjigu, uz višegodišnja, proveli i dodatna istraživanja, služili se najnovijom literaturom, pregledali arhivske zbirke iz iseljeništva, posebice tisak (naš i onaj iz iseljeništva). Kao što se navodi u predgovoru knjizi, Hrvati su stoljećima bježali pred turskim osvajačima u obližnje dijelove Austrije, Ugarske i Italije, a nakon toga su odlazili u Ameriku i dalje, sve do Australije, Novog Zelanda i Južne Afrike. Iseljavanje Hrvata u prekomorske zemlje dio je europskih migracijskih procesa koji su poprimili masovne razmjere u posljednjim desetljećima XIX. stoljeća. Precizno su obrađeni svi veliki iseljenički valovi te njihovi nacionalni, društveni, politički i gospodarski razlozi. Prvi veliki val je bio od kraja XIX. st. do I. svj. rata, drugi između dva rata, zatim još dva poslijeratna - neposredno nakon II. svj. rata, izazvan političkim razlozima, te sredinom 60-ih, ekonomski val. U knjizi su precizirani razlozi odlaska Hrvata i obrađene su sve zemlje u kojima djeluje hrvatsko iseljeništvo. Opisano je društveno-političko djelovanje hrvatske dijaspora sa svim njezinim političkim i nacionalnim organizacijama i aktivnostima. Ovo je ozbiljan znanstveni rad i prva cijelovita knjiga o hrvatskom iseljeništvu i višestoljetnom egzodusu Hrvata, ali i raskošna fotomonografija na petstotinjak stranica, s vrlo bogatim slikovnim materijalom (fotografije, karte i ilustracije).

Mirela MENGES

FILMOTeka

Proljeće, ljeto, jesen, zima... i proljeće (video)

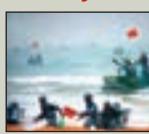
- južnokorejska drama (103 min.)
- distributer: Discovery film
- redatelj: Kim Ki-duk
- gl. glumci: Kim Ki-duk (odrasli svećenik), Yeo-jin Ha (djevojka), Yeong-su Oh (stari svećenik), Young-min Kim (djite)



Naslov filma metafora je života budističkog svećenika od najranije mladosti do smrti. Film prati uspone i padove, razloge i posljedice svega dobrog i lošeg što ga je u životu snašlo. U samo sat i pol objašnjen je budistički smisao života. Za nas "zapadnjake" zanimljivo je da je budistički svećenik prikazan kao čovjek od krvi i mesa, koji se bori protiv svojih demona, a njegov put ka "nirvani" daleko je od onoga što mi smatramo mirnom i bezazlenom religijom. Za razliku od ostatka dalekoistočne produkcije, ovaj film, iako vizualno bespriješoran, ne prikazuje nadnaravne osobine super-heroga. U cijelosti se odigrava na jednom jezeru i ničim se, osim promjenama godišnjih doba i starenjem ljudi, ne pokazuje da se na svijetu išta mijenja. Film objašnjava zašto nasilju i gluhosti nema mesta na ovom svijetu, te kako nas požuda može potpuno skrenuti s našeg puta. Kim Ki-duk, koji je dosad bio poznat po radikalnoj uporabi sedme umjetnosti, i dalje je ostao u svom svijetu. Slično danskom čudaku i genijalnom redatelju Larsu von Trieru, ne vjeruje nikome i sve radi sam. Pojavljuje se u ulozi scenariste, redatelja, montažera, glavnog glumca,... Ovim je filmom napravio iskorak kojim je zasluzio da ga se uspoređuje s najvećim dalekoistočnim redateljem, Akirom Kurosawom, što znači da mu se film može smatrati remek-djelom. Iako se prvih desetak minuta može učiniti da je riječ o još jednom promašaju pod krnikom art-filma, čudni rezovi i neprirodna režija te djetinjasto poigravanje s fabulom kasnije prerastu u vrhunski primjer filmske umjetnosti.

Leon RIZMAUL

17. veljače 1979. Kina napala Vijetnam



Reagiravši na vijetnamski napad na Kambodžu, najveća azijska komunistička država Narodna Republika Kina 17. veljače 1979. pokrenula je invaziju na Vijetnam. Nesuglasice između te dvije zemlje počele su još prestankom Vijetnamskog rata 1975., kada se Vijetnam, porazivši Sjedinjene Američke Države, želio nametnuti kao važan vojno-politički čimbenik jugoistočne Azije. Vijetnamci su poslali svoje trupe u Laos, te sve tješnje suradivali sa Sovjetskim Savezom prkoseći na taj način Kini. Kada su u siječnju 1979. vijetnamske snage srušile monstruoznu vlast Pola Pota i njegovih Crvenih kmera u Kambodži, Kina se odlučila na akciju, ali vijetnamske snage su spremno dočekale taj napad te su nakon dva tjedna borbi izbacile kineske vojниke iz svoje zemlje.

19. veljače 1984. Zavorene Zimske olimpijske igre u Sarajevu



Najuspješnija zemlja 14. olimpijskih igara, s devet zlatnih odličja, bila je Demokratska Republika Njemačka, a kod nas je osvojenim drugim mjestom u veleslalomu u junaka igara izrastao mladi Slovenac Jure Franko. Olimpijada je, nakon jedaest dana trajanja, na svečanoj ceremoniji u dvorani Zetra zavorena 19. veljače 1984. Tom su događaju prethodile višegodišnje pripreme, a to je ujedno bila jedna od najvećih investicija tadašnje države. Mnogi objekti su izgrađeni samo za Olimpijske igre, a Sarajevo je barem jedanaest dana bilo središte svijeta. Samo osam godina poslije Sarajevo je ponovno bilo u središtu svjetske medijske pozornosti. Status olimpijskoga grada, mjesa gdje svi ratovi prestaju, nije mu pomogao u nemilosrdnom ratu početkom 90-ih. Olimpijski duh je nestao, a nekadašnje sportske staze na Bjelašnici, Jahorini i Trebeviću ponovno su se spominjale, ali ovaj put po zlu, kao mesta s kojih su srpski odmetnici bombardirali grad. U ratu su stradali i sportski objekti, a dvorana Zetra, nekadašnji olimpijski hram sporta, do temelja je izgorjela. Sarajevo se još uvijek oporavlja od ratnih stradanja, s nadom da će u budućnosti jedina borilišta u gradu biti ona sportska.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Opraštanje liječi dušu i tijelo

Prođemo li danas kroz bilo koju bolnicu učiniti će nam se da da su svi ljudi bolesni, tj. da gotovo nema zdrava čovjeka. Također, mnogi traže psihijatre ili nose teret PTSP-a. Doista je mnogo bolesnih i mnoge su bolesti tijela, duha i duše. Čovjek je cjelina, pa sve što ga muči bilo gdje ostavlja trag na cijelom njegovu biću. Kao što je u slučaju tzv. psihosomatskih bolesti uočena duboka povezanost duha i tijela, tako je medicinski dokazano da je i mnogim tjelesnim bolestima uzrok na duhovnom području.

Isus je to vrlo dobro znao. Zato je bolesnicima prvo opratio grijehe, a tek onda ih ozdravljao. Čudesna Božja dobrota pokazuje se i u oprštanju grijeha, jer ona je znak iscjeljenja čovjekova srca. Duhovnog srca. Suvremena je medicina pak izmisnila i "tablete za dušu". No, "duhovna kemija" ima drukčije zakonitosti i druge procese. Zato na tom području pomaže samo "duhovna kardiologija". Nema, dakle, ni duševnog ni tjelesnog zdravlja dok se čovjek ne pokaje i drugima oprosti. Svaki grijeh je otrovnna zaraza. A mržnja je doslovce karcinogena. Njezina ognjica i požar mogu se ugasi samo praštanjem i ljubavlju.

Andelko KAĆUNKO

Pravila nagradne igre Čitaj, igraj, pobijedi

Klasa: 023-03/06-03/1

Ur.broj: 512-01-06-29

Zagreb, 3. veljače 2006.

Na temelju članka 10. stavka 3. Zakona o obrani ("Narodne novine", broj 33/02 i 58/02.) i u vezi s člankom 67. Zakona o priređivanju igara na sreću i nagradnih igara (Narodne novine 83/02), donosim

O D L U K U O PRAVILIMA NAGRADNE IGRE Čitaj, igraj, pobijedi

I.

Priredivač nagradne igre pod nazivom **Čitaj, igraj, pobijedi** je Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Stančićeva 6, Zagreb, MB 3207595. Nagradna igra priređuje se radi promidžbe priredivača, te unapređenja i prodaje tiskovine Ministarstva obrane Hrvatski vojnik.

II.

Nagradsna igra trajat će od 10. veljače 2006. do 19. svibnja 2006. i ima 15 kola te završno izvlačenje.

III.

Pravila nagradne igre i suglasnost Ministarstva financija bit će objavljena u tiskovini **Hrvatski vojnik** 17. veljače 2006.

IV.

Pravo sudjelovanja u nagradnoj igri imaju svi čitatelji tiskovine **Hrvatski vojnik** koji nagrađni kupon pravilno ispunje, zaokruže točan odgovor na nagradno pitanje i pošalju originalni nagradni kupon na adresu:

Ministarstvo obrane Republike Hrvatske
Služba za odnose s javnošću i informiranje
Stančićeva 6
10 000 Zagreb
s naznakom "Za nagradnu igru"

V.

Svaki sudionik na adresu priredivača može poslati neograničen broj ispunjenih kupaona s točno odgovorenim kviz pitanjem.

VI.

U nagradnoj igri ne mogu sudjelovati djelatnici Službe za odnose s javnošću i informiranje Ministarstva obrane ni članovi njihove uže obitelji.

VII.

Utvrđuje se fond nagrada u igri, kako slijedi :

rbr	NAZIV NAGRADE	KOMADA	VRIJEDNOST (kn)	NAGRADA
1.	Ljetovanje - 7 dana za dvije osobe u hotelu "Zagreb" u Splitu	1	2.400,00	FINALNA
2.	Ljetovanje - 7 dana za dvije osobe u hotelu "Veli Jože" u Puli	1	2.400,00	FINALNA
3.	Komplet DVD-a u izdanju MORH-a i jednogodišnja pretplata na Hrvatski vojnik	1	450,00	FINALNA
4.	Knjiga "Vojna psihologija" 1, 2 i 3	15	8.325,00	TJEDNA
5.	Jedan od DVD-a u izdanju MORH-a	15	450,00	TJEDNA
6.	Uokvirena fotografija s motivom iz oružanih snaga	15	1.500,00	TJEDNA

Ukupna vrijednost nagradnog fonda iznosi 15.525,00 kuna. Nagrade se ne mogu zamjeniti za novac.

VIII.

Nagradsna igra se sastoji od 15 tjednih ciklusa (kola) te finalnog izvlačenja. Svi sudionici tjednih izvlačenja ulaze u bubanj za finalno izvlačenje. Prvi kupon za prvo kolo izlazi u tjedniku **Hrvatski vojnik** 10. veljače 2006. (petak). Kupon za svako sljedeće kolo izlazi u petak, tjedan dana kasnije zaključno s 19. svibnjem 2006. kada će izaći kupon zadnjeg 15-og kola.

IX.

Javna izvlačenja tjednih nagrada održat će se 10 (deset) dana nakon izlaska svakog pojedinog kupona (ponedjeljkom) u 13.00 sati u Vlaškoj 87, Zagreb.

Javno izvlačenje posljednjeg tjednog kola i finalno izvlačenje glavnih nagrada na nagradnu igru održat će se 28. svibnja 2006. u zgradama Ministarstva obrane, u Zagrebu, Trg kralja Petra Krešimira IV. br 1.

U javna izvlačenja bit će uključeni svi pristigli kuponi.

U slučaju da izvučeni kupon ne sadrži čitko ispunjene podatke i točan odgovor koji se traži na kuponu, (ime i prezime, adresa i telefon) bit će izvučen drugi kupon.

X.

Ispravnost izvlačenja nadgledat će komisija u sastavu:

1. Željko Stipanović
2. Vesna Pintarić
3. Igor Vitanović.

U slučaju spriječenosti nekog od članova u komisiju će se uključiti i Toma Vlašić. O tijeku izvlačenja vodi se zapisnik. Svi zainteresirani sudionici nagradne igre mogu naznačiti javnom izvlačenju.

XI.

Imena dobitnika bit će objavljena u tiskovini **Hrvatski vojnik** 4 (četiri) dana od dana izvlačenja tjednih, odnosno 5 (pet) dana od dana izvlačenja finalnog tjednog kola i izvlačenja glavnih nagrada.

Dobitnici nagrada bit će pismeno obaviješteni o dobivenoj nagradi.

XII.

Dobitnici svoje nagrade mogu podići u Vlaškoj 87, Zagreb u roku od 30 dana od dana objave rezultata u tiskovini **Hrvatski vojnik**, uz predočenje osobne iskaznice.

XIII.

Preuzimanjem nagrade prestaju sve daljnje obveze priredivača nagradne igre prema dobitniku.

XIV.

U slučaju da se u nagradnu igru uključi manje sudionika od broja nagrada koje su predviđene nagradnim fondom, dodjelit će se onoliko nagrada koliko je u nagradnoj igri sudjelovalo sudionika.

Nepodijeljene tjedne nagrade bit će spremljene u arhivu Hrvatskih vojnih glasila u Vlaškoj 87, Zagreb.

Nepodijeljene glavne nagrade bit će donirane u dobrovorne svrhe.

XV.

Nagradsna igra može se prekinuti samo u slučaju ako nastupe okolnosti za koje priredivač nije odgovoran, odnosno koje nije mogao sprječiti, otkloniti ili izbjegći. Sudionici će o prekidu nagradne igre biti obaviješteni preko tiskovine **Hrvatski vojnik**.

XVI.

Sudionik koji sudjeluje u nagradnoj igri prihvata prava i obveze iz ovih pravila.

Pravila počinju vrijediti nakon što Ministarstvo financija na njih dade suglasnost i budu objavljena u tiskovini **Hrvatski vojnik**.

XVII.

Priredivač se obvezuje 5% utvrđene vrijednosti nagradnog fonda odmah uplatiti u korist Hrvatskog crvenog križa, broj žiroračuna 2360000-1101396032 poziv na broj 05 MB-500.

XVIII.

U slučaju spora između priredivača i sudionika ove nagradne igre mjerodavan je Općinski sud u Zagrebu.

XIX.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

M I N I S T A R
Berislav Rončević

Dostaviti:

- Službi za odnose s javnošću i informiranje
- Upravi za materijalne resurse
- Upravi za financije i proračun
- Pismohrani, ovdje

NAGRADNA PITALICA - 2. KOLO

ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI

Poštovani čitatelji Hrvatskog vojnika!

Sudeći po kuponima koji su netom nakon objave prvog kola počeli stizati u našu redakciju, čini se da je vaša reakcija na pokretanje nagradne pitalice u Hrvatskom vojniku pozitivna. No, tek smo na početku: danas objavljujemo pitanje i kupon DRUGOGA KOLA (od ukupno petnaest) nagradne pitalice ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI

GLAVNE NAGRADE

- 1.) Sedam dana ljetovanja u Splitu za dvije osobe (Hotel Zagreb)



- 2.) Sedam dana ljetovanja u Puli za dvije osobe (Hotel Veli Jože)



- 3.) Godišnja pretplata na Hrvatski vojnik i komplet DVD-a



TJEDNE NAGRADA

- 1.) Komplet knjiga "Vojna psihologija"



- 2.) DVD "10 godina Bljeska i Oluje"



- 3.) Uokvirena fotografija



KUPON 2

NAGRADNO PITANJE

ZIO HRZ-a i PZO-a "Rudolf Perešin" nalazi se u:

- A) Zemuniku B) Sisku C) Pločama

**HRVATSKI
VOJNIK**

IME I PREZIME _____

ADRESA _____

TELEFON _____

Podsjetimo, kako biste se uključili u igru za **TJEDNE NAGRADE** 2. kola koje smo pripremili za vas, dovoljno je da čitate Hrvatski vojnik, koji upravo držite u ruci, i tako pronađete odgovor na postavljeno pitanje koje možete naći u kuponu na dnu stranice. Potom zabilježite svoj odgovor, i to tako da na **KUPONU ZAOKRUŽITE** slovo ispred jednog od tri ponudena odgovora za koji mislite da je točan.

ORIGINALNI kupon, na kojem ćete napisati i svoje osobne podatke, izrežite i pošaljite **POŠTOM** u **KUVERTI** ili na **DOPISNICI** na adresu:

**MINISTARSTVO OBRANE
SOJI-HVG
(Za nagradnu pitalicu)
PP 252
10 000 Zagreb**

Kuponi **DRUGOGA KOLA** objavljeni u aktualnom broju **73** Hrvatskog vojnika u redakciju moraju stići najkasnije do **ponedjeljika, 27. veljače u 12 sati**. Istoga dana bit će objavljeno i prvo izvlačenje troje tjednih dobitnika, koji će na osnovi svojih **TOČNIH** odgovora zabilježenih na **ORIGINALNIM** kuponima osvojiti po jednu od tri **TJEDNE** nagrade **PRVOGA KOLA. DOBITNICI TJEDNIH NAGRADA DRUGOGA KOLA** nagradne igre bit će objavljeni u broju **75** Hrvatskog vojnika. Idući tjedan, u broju **74**, objavit ćemo imena troje dobitnika tjednih nagrada **PRVOGA KOLA**, koja ćemo dobiti 20. veljače, nakon našeg prve izvlačenja.

Podsjećamo vas i na **ZAVRŠNO** izvlačenje (**28. svibnja 2006.**), na kojem ćemo izvući dobitnike **GLAVNIH NAGRADA**. Za to izvlačenje u obzir će doći kuponi objavljeni u **SVIH 15 KOLA** nagradne igre, naročito s točnim odgovorima, koji u našu redakciju stignu do 23. svibnja 2006. u 12 sati. Naravno, s više pročitanih Hrvatskih vojnika i većim brojem poslanih kupona, veće su i vaše šanse da osvojite jednu od **GLAVNIH** ili **TJEDNIH** nagrada.

U ovom broju na stranici **27** objavljujemo i **SLUŽBENA PRAVILA** nagradne igre **ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI**, koja inače u svakom trenutku možete pročitati na našoj web stranici: www.hrvatski-vojnik.hr.